

Затверджено
Указом Президента України
від 15 червня 1992 р. №349

Клятва лікаря України

Набувши професії лікаря та усвідомивши важливість обов'язків, що покладаються на мене, в присутності моїх учителів і колег урочисто клянусь:

- усі знання, сили та вміння віддавати справі охорони і поліпшення здоров'я людини, лікуванню і запобіганню захворюванням, подавати медичну допомогу всім, хто її потребує;
- незмінно керуватися у своїх діях і помислах принципами загальнолюдської моралі, бути безкорисливим і чуйним до хворих, визнавати свої помилки, гідно продовжувати благородні традиції світової медицини;
- зберігати лікарську таємницю, не використовувати її на шкоду людині;
- додержувати правил професійної етики, не приховувати правди, якщо це не зашкодить хворому;
- постійно поглиблювати і вдосконалювати свої знання та вміння, у разі необхідності звертатися за допомогою до колег і самому ніколи їм у цьому не відмовляти, бути справедливим до колег;
- власним прикладом сприяти вихованню фізично і морально здорового покоління, утверджувати високі ідеали милосердя, любові, злагоди і взаємоповаги між людьми.

Вірність цій Клятві присягаю пронести через усе своє життя.

Книга-календар
Харків

2019

ВИДАТНІ ЗЕМЛЯКИ:

*представники наукових
медичних шкіл Харкова*

2 • 0 • 1 • 9

Составители:

	ЯНВАРЬ СІЧЕНЬ JANUARY	ФЕВРАЛЬ ЛЮТИЙ FEBRUARY	МАРТ БЕРЕЗЕНЬ MARCH	АПРЕЛЬ КВІТЕНЬ APRIL	
Пн	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25	1 8 15 22 29	Mo
Вт	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26	2 9 16 23 30	Tu
Ср	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27	3 10 17 24	We
Чт	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28	4 11 18 25	Th
Пт	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29	5 12 19 26	Fr
Сб	5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30	6 13 20 27	Sa
Вс	6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31	7 14 21 28	Su
	МАЙ ТРАВЕНЬ MAY	ИЮНЬ ЧЕРВЕНЬ JUNE	ИЮЛЬ ЛИПЕНЬ JULY	АВГУСТ СЕРПЕНЬ AUGUST	
Пн	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	Mo
Вт	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	Tu
Ср	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	We
Чт	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	Th
Пт	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	Fr
Сб	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24 31	Sa
Вс	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	Su
	СЕНТЯБРЬ ВЕРЕСЕНЬ SEPTEMBER	ОКТАБРЬ ЖОВТЕНЬ OCTOBER	НОЯБРЬ ЛИСТОПАД NOVEMBER	ДЕКАБРЬ ГРУДЕНЬ DECEMBER	
Пн	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	Mo
Вт	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	Tu
Ср	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 30 27	4 11 18 25	We
Чт	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	Th
Пт	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	Fr
Сб	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	Sa
Вс	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	Su

Вместо предисловия публикуем статью из газеты «ВРЕМЯ» о документальной выставке «Великие земляки: представители научных медицинских школ Харькова», которая предшествовала изданию этого календаря.

Время

Два века харьковского врачевания

На днях открылась документальная выставка «Великие земляки: представители научных медицинских школ Харькова». Она приурочена ко Дню города и Дню независимости Украины. В течение месяца все желающие смогут познакомиться с достижениями медицинских школ, работающих в Харькове более двух веков.

Выставка проводится в рамках проекта «Великие земляки». Клуб «Гостиная на Дворянской» и Культурно-деловой центр «Рубаненко и партнеры» уже представляли экспозиции, посвященные семье Алчевских, архитектору А.Н. Бекетову, предпринимателю

и меценату М.Х. Гельфериху. По словам организатора цикла Людмилы Рубаненко, здесь демонстрируется преемственность поколений, уделяется внимание династиям профессионалов, чье служение своему делу не прерывается на протяжении нескольких поколений. И на этой выставке представлены знаменитые медицинские семьи Платоновых, Бокариусов, Грищенко, Белоусовых. Впервые здесь собраны воедино документы и материалы об основных научных медицинских школах, об основоположниках и наиболее видных представителях этих школ, зачастую мало известных харьковчанам вне медицинского сообщества. 36 стендов — это результат совместной деятельности нескольких организаций — медицинского университета, Института судебных экспертиз им. Бокариуса, научно-медицинского общества, института последипломного обучения медиков, медицинской библиотеки. Именно такое сотрудничество и дало возможность создать полную картину. В каждом из этих учреждений есть свой музей и архив, но чтобы совместить всё воедино — такого еще не было.

Если профессиональная практическая медицина началась в Харькове во времена правления императрицы Анны Иоанновны, когда фельдмаршал Миних создал институт полковых лекарей, то медицинская наука прописалась здесь с 1804 года. Тогда вместе с университетом появился медицинский факультет, на который приходилась половина преподавателей и студентов. Те, кто начал здесь исследовательскую работу, не были местными уроженцами — они приехали из разных стран, а некоторые из них — даже по рекомендации великого Гёте. С тех пор стали создаваться научные школы, которые существуют по сей день. Почти сто лет назад медики отделились от университета в качестве отдельного вуза. Как сказал на открытии выставки первый проректор мединститута Валерий Капустник, именами наших замечательных ученых — Шатилова, Данилевского, Тринклера и других — названы районы и улицы города. Однако до сих пор не увековечены в харьковской топонимике такие замечательные профессора медицины, как Грубе, Оболенский и многие другие, с деятельностью которых могут ознакомиться посетители выставки. Здесь можно узнать любопытные факты о харьковских медиках прошлых эпох. Например, профессор Н.Н. Бокариус,

Представители организаций — коллективных авторов календаря на выставке «Образ ребенка» в «Гостиной на Дворянской»

когда Харьков захватили части вермахта, начал отращивать бороду и обещал ее сбрить в день его освобождения. Однако когда в феврале 1941 года в город вошли части Красной армии, его рука не потянулась к бритве. Видимо, он почувствовал, что будет еще оккупация, и будет 23 августа, когда он расстался с бородой.

Традиция харьковских научных школ продолжается и по сей день. Как заметила заместитель городского головы Светлана Горбунова-Рубан, на стене в кабинете каждого местного медика висит портрет его учителя. Это значит, что знания и навыки передаются как бы по наследству и преумножаются новыми поколениями врачей-исследователей.

Эта выставка жестко ограничена рамками научных школ, прославивших харьковскую медицину во всём мире. А ведь город аккумулировал и знаменитых практикующих врачей, которые не прославились изобретениями и открытиями, но спасли тысячи жизней. Возможно, одной из следующих экспозиций в «Гостиной на Дворянской» станет показ основных медицинских династий города. И на это, по мнению Леонида Рубаненко, «потребуется еще десять залов».

Сергей Чепижный
21 августа 2018 года

Харьковское научное
медицинское общество
ул. Максимилиановская, 11
Бывший особняк
проф. Н.Н. Сомова, 1889 г.
Авт. А.Н. Бекетов

НИИ микробиологии
и иммунологии
им. И.И. Мечникова — бывшее
Харьковское медицинское
общество, 1902–1912 гг.
Авт. А.Н. Бекетов

Первая книга-календарь о выдающихся харьковчанах

Проект «Великие земляки» зарождался на подсознании его организаторов.

Книга-календарь, которую можно считать началом серии о выдающихся харьковчанах, была посвящена архитектурному наследию А.Н. Бекетова в нашем городе. Фотографии, использованные в календаре, были сделаны Леонидом Рубаненко для выставки «Бекетов — в Харькове», прошедшей в Доме-музее академика архитектуры в Алуште, а позже в Харькове. Автором дизайнерского оформления календаря стал Владимир СК!П.

Интересен тот факт, что здание для Харьковского медицинского общества в начале XIX века было построено по проекту А.Н. Бекетова. Архитектором дома, в котором ХМО находится в наши дни, также является А.Н. Бекетов.

Первые шаги Харьковского медицинского общества

Харьковское медицинское общество было основано в 1861 году прогрессивной медицинской интеллигенцией. 27 мая состоялось первое заседание общества. Этот день считается днем рождения ХМО. Инициатором создания общества был профессор Вильгельм Грубе.

Профессоры В.Ф. Грубе и Г.С. Рындовский, врач В.А. Франковский — первые разработчики Устава общества.

Членами общества могли быть врачи, преподаватели медфакультета и другие лица, имеющие отношение к медицине и живущие в Харькове. Общество имело в своем составе 428 членов.

Харьковским медицинским обществом были созданы: библиотека — 1861 г., лечебница для приходящих больных — 1863 г., больница — 1885 г., Пастеровский институт — 1887 г., Химико-микроскопический институт — 1888 г., Бактериологический институт — 1889 г., Харьковский медицинский журнал — 1906 г., Женский медицинский институт — 1910 г. и другие.

Общество оказало значительное влияние на развитие науки, просвещения и культуры Слобожанщины.

І.І. Грищенко

В.І. Грищенко

І.І. Грищенко приймає іспит у студента лікувального факультету, 1950-ті рр.

Династія акушерів-гінекологів Грищенко

Вітаємо читачів цього видання з Новим 2019 роком та присвячуємо перший тиждень року представникам харківської наукової школи акушерства і гінекології, які першими зустрічають людину в цьому світі.

До вашої уваги — династія талановитих медиків Грищенко.

Засновник — професор **Іван Іванович Грищенко (1897–1983)**.

Протягом багатьох років він був завідувачем кафедри акушерства та гінекології, деканом лікувального факультету, проректором ХМІ з науково-дослідної роботи.

Його називали «патріархом» українських акушерів-гінекологів.

Першим у країні він застосував метод внутрішньоутробної діагностики гемолітичної хвороби плода. Одним із перших почав вивчати ізоантигенну несумісність крові матері та плода, першим — антропозоо-

нозні інфекції, що сприяло значному зниженню перинатальної захворюваності та смертності.

Справу продовжив син — академік **Валентин Іванович Грищенко (1928–2011)**, на чолі з яким кафедра акушерства та гінекології розвиває тісні контакти з ФТІНТом та Інститутом кріобіології і кріомедицини НАН України. Як наслідок — з'явився новий напрямок у репродуктології та кріобіології, завдяки якому створено кріобанк сперми та ембріонів люди та тварин. У результаті в 1991 р. уперше в Україні народилася дівчинка, зачаття якої відбулося *in vitro*.

В.І. Грищенко покинув цей світ 03.01.2011 року. Династію продовжує онука та правнуки І.І. Грищенка: професор, зав. кафедри перинатології, акушерства і гінекології ХМАПО — О.В. Грищенко та директор Клініки репродуктивної медицини ім. академіка В.І. Грищенка, професор кафедри акушерства і гінекології №2 ХНМУ — М.Г. Грищенко і головний лікар цієї клініки, доцент кафедри акушерства і гінекології №2 ХНМУ — проф. В.Ю. Паращук.

Наукова школа акушерства і гінекології

1	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
31	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
1	ВТОРНИК ВІСІТОК TUESDAY
2	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
3	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
4	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
5	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
6	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

1 января — Новый год

ЯНВАРЬ '19	
Пн	7 14 21 28
Вт	1 8 15 22 29
Ср	2 9 16 23 30
Чт	3 10 17 24 31
Пт	4 11 18 25
Сб	5 12 19 26
Вс	6 13 20 27

Л.Т. Маляя

Л.Т. Маляя оглядає хворого в міській клінічній лікарні №27, 1970-ті рр.

Л.Т. Маляя — помічний начальника медчастини шпиталю №1602

Ваза з фондів музею ХНМУ

До 100-річчя від дня народження Любов Трохимівна Маляя (1919–2003)

Видатний учений, лікар і педагог, громадський діяч та організатор вітчизняної медичної освіти і охорони здоров'я, 100-річчя від дня народження якої відзначається 13 січня 2019 р. З перших днів війни вона в діючій армії. Плідна наукова діяльність Л.Т. Малої була присвячена дослідженням найбільш актуальних проблем клінічної кардіології, зокрема вивченню причин виникнення, механізмів розвитку, ранньої діагностики й лікування гіпертонічної хвороби, атеросклерозу, ішемічної хвороби серця, інфаркту міокарда та осо-

бливо хронічної недостатності кровообігу. У 1986 р. був створений єдиний в Україні Науково-дослідний інститут терапії, фундатором і беззмінним директором якого й була Л.Т. Маляя до кінця свого життя. Л.Т. Маляя була членом Міжнародної асоціації інтерністів, Міжнародного товариства з кардіоваскулярної фармакотерапії, Міжнародного товариства з артеріальної гіпертензії. Міжнародний біографічний центр (Нембридж, Велика Британія) включив її у видання «2000 видатних учених ХХ століття». Науково-дослідний інститут терапії НАМН України носить її ім'я. Л.Т. Маляя померла 14 квітня 2003 р. Нещодавно проспект Постишева у Харкові було перейменовано на проспект Любові Малої.

2	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
7	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
8	ВТОРНИК ВІВТОРОК TUESDAY
9	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
10	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
11	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
12	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
13	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

7 января — Рождество Христово

ЯНВАРЬ '19	
Пн	7 14 21 28
Вт	1 8 15 22 29
Ср	2 9 16 23 30
Чт	3 10 17 24 31
Пт	4 11 18 25
Сб	5 12 19 26
Вс	6 13 20 27

О.О. Шалімов

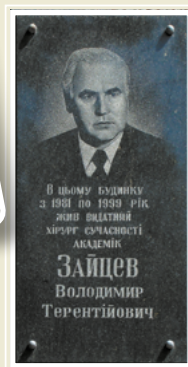

Меморіальна дошка
О.О. Шалімова

В.Т. Зайцев

Меморіальна дошка
В.Т. Зайцеву

Олександр Олексійович Шалімов (20.01.1918–28.02.2006)

Видатний хірург, доктор медичних наук (1959), професор (1961). Дійсний член АН УРСР (1978; із 1991 — АН України, із 1994 — Національної академії наук України). Герой Соціалістичної Праці (1982), Герой України (2005). Заслужений діяч науки УРСР (1967). Автор більше 800 наукових праць.

Володимир Терентійович Зайцев (05.03.1930–1999)

Видатний хірург, доктор медичних наук (1976), професор (1978). Заслужений діяч науки УРСР (1983). Лауреат Державної премії УРСР у галузі науки і техніки (1990). Закінчив Харківський медичний інститут (1954), де відтоді працював. Автор більше 700 наукових праць.

Наукова хірургічна школа

3	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
14	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
15	ВТОРНИК ВІВТОРОК TUESDAY
16	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
17	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
18	ПЯТНИЦА П'ЯНИЦЯ FRIDAY
19	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
20	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

ЯНВАРЬ '19

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	31
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Вс	6	13	20	27	

22 января — День Соборности Украины

«Від імені німецької та лютеранської громади хочу виразити слова щирої подяки за чергову прекрасну та професійнольну виставку, в якій знайшли своє місце і наші співвітчизники Гіршман, Грубе та Трінклер.

Нехай Господь благословить вас на нові починання.»

20.08.2018 р.
П.М. Шварц
В.П. Хауст

Новообраний та введений на посаду єпископського візитатора Німецької євангелічно-лютеранської церкви в Україні П.М. Шварц — постійний відвідувач виставок у «Гостинній на Дворянській»

Харьков всегда был городом, в котором в дружбе и взаимоуважении проживали представители разных национальностей. В ходе подготовки документальной выставки «Великие земляки: представители научных медицинских школ Харькова», а затем одноименной книги-календаря, были изучены материалы о становлении и развитии медицинской науки в нашем городе. С созданием университета в Харькове пригласили ученых из других регионов Российской Империи и иностранных специалистов, многие из которых пустили здесь корни, включая представителей медицины. Среди выдающихся медиков Харькова, включенных в книгу-календарь на 2019 год, помимо людей с украинскими и российскими корнями, есть этнические немцы, греки, поляки, евреи, молдаване, белорусы, армяне и, возможно, другие национальности, которые точно нам не удалось установить.

Например, Адольф Карлович Струве — хирург-оптопед, родился в Лифляндской губернии Российской

империи (средней из 3-х Прибалтийских губерний), образованной на территории бывшей шведской Ливонии. Коренным населением Ливонии были ливы. В настоящее время территория Лифляндии разделена между Латвией и Эстонией.

Какой именно национальности был А.К. Струве, для нас осталось загадкой.

Достоверно можно сделать основной вывод: талантливых и созидающих представителей любых национальностей в Харькове уважали и почитали.

Мировые войны и революция попытались разрушить единение людей разного происхождения и вероисповедания вокруг позитивных целей, но потерпели полное фиаско.

Соборной Украине, где коренные и некоренные национальности, населяющие территорию нашей страны, будут чувствовать себя равноправными, БыТЬ!

4

НЕДЕЛЯ
ТИЖДЕНЬ
WEEK

21

ПОНЕДЕЛЬНИК
ПОНЕДІЛОК
MONDAY

22

ВТОРНИК
ВІВТОРОК
TUESDAY

23

СРЕДА
СЕРЕДА
WEDNESDAY

24

ЧЕТВЕРГ
ЧЕТВЕР
THURSDAY

25

ПЯТНИЦА
П'ЯНТИЦЯ
FRIDAY

26

СУББОТА
СУБОТА
SATURDAY

27

ВОСКРЕСЕНЬЕ
НЕДЕЛЯ
SUNDAY

ЯНВАРЬ '19

Пн	7	14	21	28
Вт	1	8	15	22
Ср	2	9	16	23
Чт	3	10	17	24
Пт	4	11	18	25
Сб	5	12	19	26
Вс	6	13	20	27

Г.І. Дуденко

Фронтovníк Г.І. Дуденко

В.І. Сіпiтий

До 95-річчя від дня народження Григорій Іванович Дуденко

Народився 18.07.1924 р., видатний лікар-хірург. Доктор медичних наук (1974), професор (1975). Заслужений діяч науки і техніки УРСР (1990). Учасник Другої світової війни, має бойові нагороди. Закінчив Харківський медичний інститут (1953), де працював у 1968–1991 роках завідувачем кафедри загальної хірургії, а з 1991 до 2005 року — професором кафедри шпитальної хірургії. Проводив наукові дослідження у галузях невідкладної хірургії органів черевної та грудної порожнин, травлення, судин та ендолімфатичної системи. Він є автором 31 винаходу, більше 400 наукових робіт, 14 монографій і посібників.

До 80-річчя від дня народження Віталій Іванович Сіпiтий

Народився у 1939 році. У 1990 р. наказом ректора Харківського медичного інституту була відкрита кафедра нейрохірургії. Клінічною базою кафедри стала нейрохірургічна клініка Харківської обласної клінічної лікарні на 70 ліжок, організована в 1986 році. Першим завідувачем кафедри нейрохірургії став В.І. Сіпiтий, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік АН ВО України, голова Харківської асоціації нейрохірургів. Клінічною базою кафедри є міжобласний спеціалізований нейрохірургічний центр. Центр обладнано операційною оптикою, ультразвуковими, кріохірургічними, ендоскопічними приладами та обладнанням, ядерно-магнітним томографом, впроваджені сучасні комп'ютерні технології.

5	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
28	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
29	ВТОРНИК ВІСТОРОК TUESDAY
30	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
31	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
1	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
2	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
3	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

ФЕВРАЛЬ '19

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	31
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Вс	6	13	20	27	

Наукова хірургічна школа

9 февраля – Международный день стоматолога

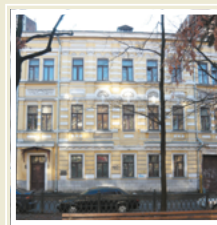
М.Б. Фабрикант, 1901 г.

Мемориальная доска
М.Б. Фабриканту

Слева направо:
М.Е. Дынин,
В.Я. Данилевский,
Б.М. Фабрикант

Дом М.Б. Фабриканта
на Театральной
площади

К 155-летию со дня рождения Моисей Борисович Фабрикант (17.11.1864–27.12.1951)

Выпускник Императорского Харьковского университета (1889), профессор, основоположник отечественной челюстно-лицевой хирургии, член и подвизник ХМО, участник пяти войн. Родился в селе Шумилово Ольгопольского уезда Подольской губернии (ныне — Бершадский район Винницкой области).

С 1889 по 1896 год М.Б. Фабрикант работал в Факультетской хирургической клинике университета под руководством В.Ф. Грубе. В 1907 году защитил диссертацию на степень доктора медицины. С 1900 по 1921 год работал в собственной хирургической лечебнице в Харькове на Театральной площади, 5 (ныне площадь Поззиси, 5).

С 1931 по 1950 год состоял профессором Харьковского стоматологического института, создал и воз-

главил кафедру хирургической стоматологии, был руководителем Клиники хирургической стоматологии при институте.

В годы эвакуации (1941–1943) М.Б. Фабрикант возглавлял хирургическую клинику Киргизского медицинского института.

М.Б. Фабрикант похоронен в Харькове на 2-ом городском кладбище. К 150-летию М.Б. Фабриканта на фасаде его дома установлена мемориальная доска.

6	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
4	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
5	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
6	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
7	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
8	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
9	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
10	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

ФЕВРАЛЬ '19

Пн	4	11	18	25
Вт	5	12	19	26
Ср	6	13	20	27
Чт	7	14	21	28
Пт	1	8	15	22
Сб	2	9	16	23
Вс	3	10	17	24

11 февраля — Всемирный день больного

Театральный арт-проект ASTROBLASTOMA

Т.Г. Красовская, Цветы Чернобыля, 2009 г.

Одновременно с работой выставки «Великие земли: представители научных медицинских школ Харькова» проходил Международный театрально-дизайнерский фестиваль «Живи». «Гостиня на Дворянской» стала одной из площадок фестиваля, а экспозиция выставки о выдающихся харьковских медиках — декорациями для арт-проекта «Astroblastoma» из Закарпатья.

Ужгородский молодежный экспериментальный театр «Включите свет» привез в Харьков арт-проект, действие которого происходит в детской онкологической клинике. Правдивая и честная история юного музыканта Романа и девочки Юлии, борющихся за свою жизнь и за свою любовь, проникает внутрь каждого зрителя. Все задают один вопрос: «Удастся ли им победить?». Юноша взывает к портретам профессоров-медиков, но они не всеильны, и в итоге счет в партии между жизнью и смертью 50/50.

Преодолевший болезнь юноша выбирает своим делом жизни не музыку, а медицину, теперь он продолжает борьбу за жизнь безнадежно больных детей. И возможно, счет изменится в пользу жизни...

Театральная постановка создана режиссером Алисой Евдокимовой не ради развлечения, это что-то очень важное для всех нас.

Спустя месяц мы увидели образ онкобольной девочки в экспозиции художественной выставки в «Гостиня на Дворянской». Работа Татьяны Красовской «Цветы Чернобыля», демонстрируемая на выставке «Образ ребенка», вновь возвращает нас к теме жизни и смерти. И снова с надеждой больные дети и их родители обращают свои взгляды к медицинской науке и её движущей силе — талантливым медикам, которые способны превращать смертельные недуги в излечимые.

7	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
11	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
12	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
13	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
14	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
15	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
16	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
17	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

ФЕВРАЛЬ '19

Пн	4	11	18	25
Вт	5	12	19	26
Ср	6	13	20	27
Чт	7	14	21	28
Пт	1	8	15	22
Сб	2	9	16	23
Вс	3	10	17	24

К.М. Георгіївський

Державний
екзамен
з анатомії, 1950 р.
2-й ліворуч сидить
Р.Д. Синельников

Р.Д. Синельников

Проф.
Р.Д. Синельников
з іноземними
студентами, 1966 р.

Костянтин Миколайович Георгіївський (21.02.1867–24.07.1933)

Видатний терапевт. Головні наукові праці К.М. Георгіївського були присвячені етіології, патогенезу, клініці та лікуванню інфекційних, паразитарних захворювань, хвороб шлунково-кишкового каналу, крові та ендокринної системи. Він одним із перших у Росії вказав на велику цінність френікус-феномена в діагностиці гострих холециститів і вперше у світовій літературі зробив обґрунтування даного феномена для діагностики захворювань жовчного міхура. Пізніше опис Георгіївського увійшов у світову літературу під назвою симптому Мюссі-Георгіївського. Також уперше в Росії описав клініку гострого геморагічного міозиту і висловив думку про його інфекційну (стафілококову) етіологію.

Наукова терапевтична школа

Рафаїл Давидович Синельников (25.08.1896–21.02.1981)

Вихованець Харківського медичного інституту, учень В.П. Воробйова, завідувач кафедри анатомії (1937–1971), професор, доктор медичних наук. Р.Д. Синельников багато зробив для пропаганди та подальшого розвитку макромікроскопічної анатомії. Справою всього його життя стало видання розпочатої В.П. Воробйовим навчально-наукової праці — «Атлас анатомії людини». З 1934 до 1945 р. він був співробітником лабораторії при Мавзолеї В.І. Леніна, а з 1945 до 1975 р.— науковим керівником комісії з реставрації та збереження тіла видатного вітчизняного хірурга М.І. Пирогова.

Наукова анатомічна школа

8	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
18	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
19	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
20	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
21	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВР THURSDAY
22	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
23	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
24	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

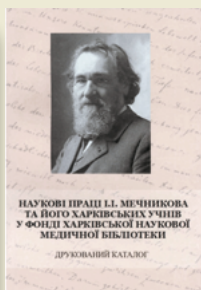
ФЕВРАЛЬ '19

Пн	4	11	18	25
Вт	5	12	19	26
Ср	6	13	20	27
Чт	7	14	21	28
Пт	1	8	15	22
Сб	2	9	16	23
Вс	3	10	17	24

1 марта — Всемирный день иммунитета

И.И. Мечников, Париж, 1912 г.

Каталог «Научные труды И.И. Мечникова и его харьковских учеников» из фондов Харьковской научной медицинской библиотеки

Памятник И.И. Мечникову в Харькове

Эмблема Харьковского института им. И.И. Мечникова

И.И. и О.Н. Мечниковы 1905 г.

Илья Ильич Мечников (15.05.1845–15.07.1916)

Уроженец с. Ивановка Купянского уезда Харьковской губернии (ныне Двуречанского р-на Харьковской обл.), выпускник медицинского факультета Императорского Харьковского университета (1864), создатель фагоцитарной теории иммунитета, почётный член ХМО, первый Нобелевский лауреат Слобожанщины в области физиологии и медицины (1908).

В 1851 году семья Мечниковых переехала в Харьков, где в 1862 году Илья Ильич окончил 2-ю мужскую гимназию.

В 1868 году И.И. Мечников защитил докторскую диссертацию, в 25 лет стал профессором. В 1887 году переехал в Париж. В 1888 году И.И. Мечников возглавил лабораторию в бактериологическом институте Луи Пастера в Париже, в 1905 году он стал заместителем директора Пастеровского института.

Умер И.И. Мечников в Париже. Урна с его прахом находится в библиотеке Пастеровского института. В книжном фонде Харьковской научной медицинской библиотеки хранятся научные труды великого ученого. Имя И.И. Мечникова носит Харьковский институт иммунологии и микробиологии, напротив института установлен памятник И.И. Мечникову.

9	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
25	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
26	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
27	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
28	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
1	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
2	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
3	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

ФЕВРАЛЬ '19

Пн	4	11	18	25
Вт	5	12	19	26
Ср	6	13	20	27
Чт	7	14	21	28
Пт	1	8	15	22
Сб	2	9	16	23
Вс	3	10	17	24

И.В. Попандопуло

В Международный женский день — наш рассказ о «женском» докторе.

Иван Васильевич Попандопуло (1882–1938)

Сын крестьянина, в 1909 г. он с отличием окончил Харьковский университет и был оставлен при университетской акушерской клинике. Приняв революцию 1917 года, врач Попандопуло более двух лет находился в третьей Латышской дивизии, где был единственным хирургом. В 1920 г. доктор получил тяжелую контузию, и недавнему фронтовику поручили весьма ответственное дело — организовать в Харькове родильную больницу. На костылях он принялся за дело.

8 марта 1921 г. среди разрухи и голода на Москалевке была открыта родильная и гинекологическая больница. Иван Васильевич вел большую профи-

Проф. И.В. Попандопуло в Гавриловской хате-родильне, 1934 г.

лактическую работу, проводя беседы с молодыми работницами. В 1925 г. ученый обращается к новой в то время отрасли медицины — женской урологии. Десять лет упорного труда, научного поиска дали блестящий результат — он добивается излечения свищей мочеполовой сферы. В мае 1932 г. И.В. Попандопуло была присвоена квалификация доцента, а вскоре, по совокупности работ, — звание профессора. В 1935 г. он вместе с коллективом больницы организовал в с. Гавриловка под Харьковом первую в Украине хату-родильню, ставшую образцом медицинского обслуживания рожениц и новорожденных.

В ночь на 30 декабря 1937 г. за профессором пришли люди из НКВД и уничтожили главный труд его жизни — работу о свищах. Профессора обвинили в контрреволюционной деятельности в пользу Греции. Его расстреляли 15 февраля 1938 г. В 1957 г. расстрельный приговор в отношении профессора И.В. Попандопуло был отменен за отсутствием состава преступления.

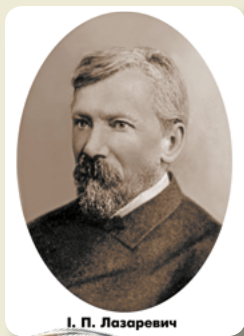
Научная школа акушерства и гинекологии

10	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
4	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
5	ВТОРНИК ВІТРОК TUESDAY
6	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
7	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
8	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
9	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
10	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

8 Марта —
Международный
женский день

МАРТ '19

Пн	4	11	18	25	
Вт	5	12	19	26	
Ср	6	13	20	27	
Чт	7	14	21	28	
Пт	1	8	15	22	29
Сб	2	9	16	23	30
Вс	3	10	17	24	31

И. П. Лазаревич

Щипцы Лазаревича

Ольга Юрьевна Багалея (вторая слева)
на выставке в «Гостиной на Дворянской»

К 190-летию со дня рождения выдающегося
акушера-гинеколога

Иван Павлович Лазаревич (1829–1902)

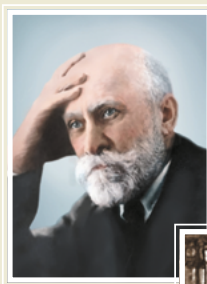
В 2016 году на карте города Харькова появилась улица им. И.П. Лазаревича. Столь значительными считаются его заслуги.

Иван Павлович Лазаревич родился 17 марта (по старому стилю) 1829 года в Могилевской губернии. В 1853 году окончил медицинский факультет Киевского университета. В 1859 г. он защитил диссертацию, посвященную изучению женского таза. С 1863 года избирается ординарным профессором, заведующим кафедрой акушерства, женских и детских болезней медицинского факультета Харьковского университета. В 1869 году при кафедре начал функционировать созданный Лазаревичем Повивальный институт. Огромную роль в развитии акушерства сыграл его монументальный труд — двухтомный учебник «Курс акушерства». И.П. Лазаревич был изобретателем многих акушерско-гинекологических инструментов, приборов, наглядных пособий. В 1872 г. на Московской политехнической выставке за экспозицию коллекции инструментов, аппаратов и моделей получил золотую медаль. Вторая золотая медаль была вручена ему на Лондонской международной выставке. И.П. Лазаревичем изобретены первые неперекрывающиеся акушерские щипцы. Щипцы Лазаревича получили признание во всем мире под названием русских акушерских щипцов. На II Международном медицинском конгрессе он был избран вице-президентом, а на Международном конгрессе в Копенгагене (1883 г.) — почетным президентом гинекологической секции.

11	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
11	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
12	ВТОРНИК ВІТІОРОК TUESDAY
13	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
14	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
15	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
16	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
17	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

МАРТ '19	
Пн	4 11 18 25
Вт	5 12 19 26
Ср	6 13 20 27
Чт	7 14 21 28
Пт	1 8 15 22 29
Сб	2 9 16 23 30
Вс	3 10 17 24 31

Научная школа акушерства и гинекологии

М.С. Бокаріус, 1908 р.

Шахова дошка професора М.С. Бокаріуса

Сучасна будівля Харківського НДІ судових експертиз

М.С. Бокаріус зі співробітниками інституту, 1927 р.

До 150-річчя від дня народження Микола Сергійович Бокаріус

Народився 19 березня 1869 р. в Одесі в родині викладача Рішельєвської чоловічої гімназії, яку з відзнакою закінчив у 1890 р. У 1895 р. завершив навчання на медичному факультеті Імператорського Харківського університету та був залишений на посаді ординатора факультетської хірургічної клініки. У 1897 р. він обраний на посаду помічника прозектора, потім — прозектора кафедри судової медицини. У 1902 р. захищає докторську дисертацію за темою «Кристали Флоренса, їх хімічна природа й судово-медичне значення». У 1910 р. після отримання звання професора його обрано на посаду завідувача кафедри судової медицини Імператорського Харківського

університету та одночасно — завідувача кафедри судової медицини Жіночого медичного інституту.

У 1923 р. М.С. Бокаріус очолив створений за його ініціативою Кабінет науково-судової експертизи. У 1925 р. Кабінет перетворений на Харківський інститут науково-судової експертизи.

У 1925 р., враховуючи плідну наукову, педагогічну та організаційну діяльність М.С. Бокаріуса у галузі судової медицини та криміналістики, йому присвоєно почесне звання «Заслужений професор».

23 грудня 1931 р., після тяжкої хвороби М.С. Бокаріус помер. Відзначаючи вагомий внесок М.С. Бокаріуса в розвиток судової експертизи, його ім'я було присвоєно Харківському науково-дослідному інституту судових експертиз.

12	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
18	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
19	ВТОРНИК ВІВТОРОК TUESDAY
20	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
21	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
22	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
23	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
24	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

МАРТ '19						
Пн	4	11	18	25		
Вт	5	12	19	26		
Ср	6	13	20	27		
Чт	7	14	21	28		
Пт	1	8	15	22	29	
Сб	2	9	16	23	30	
Вс	3	10	17	24	31	

Наукова школа судової медицини

Л.Л. Гиршман,
1888 г. (фото
Федечного)

Гиршман (Кудашева)
Юлия Александровна,
супруга Л.Л. Гиршмана

Глазная больница им. Л.Л. Гиршмана
в Нагорном районе

В этом году исполняется 180 лет со дня рождения выдающегося офтальмолога, человека, фамилия которого известна многим поколениям харьковчан и мировой медицинской науке.

Жизнь офтальмолога **Леонарда Леопольдовича Гиршмана** неразрывно связана с Харьковом. Родился 13 (25) марта 1839 г., в этом же году его семья переехала в Харьков. В 1855 году Леонард закончил с золотой медалью 1-ю Харьковскую гимназию, поступил на медицинский факультет Харьковского университета, который закончил с отличием в 1860 г.

После 6 лет работы в Германии Л. Гиршман возвратился в Харьков и начал практиковать как офтальмолог. В 1872 г. была основана первая университетская глазная клиника на 10 коек.

Л.Л. Гиршман отличался доброй натурой, терпимостью, внимательностью ко всем пациентам, независимо от их происхождения. Он владел современными передовыми методами хирургического лечения глазных болезней. Хирург успешно оперировал обеими руками.

Коммуникабельный и деятельный, он активно сотрудничал с Обществом Красного Креста, Медицинским обществом, с Обществом грамотности, с Советом университета. Профессор был представителем Харьковской медицинской вспомогательной кассы помощи студентам, главой опекунского совета Харьковской Мариинской гимназии, главой Санатория для врачей в Крыму.

По подсчетам его учеников, за 61 год лечебной практики Л.Л. Гиршман принял около 1 миллиона больных.

Научная офтальмологическая школа

13	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
25	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
26	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
27	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
28	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
29	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
30	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
31	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

МАРТ '19

Пн	4	11	18	25	
Вт	5	12	19	26	
Ср	6	13	20	27	
Чт	7	14	21	28	
Пт	1	8	15	22	29
Сб	2	9	16	23	30
Вс	3	10	17	24	31

7 квітня — Всесвітній день здоров'я

П.І. Шатілов у клініці, 1908 р.

П.І. Шатілов серед студентів, 1915 р.

П.І. Шатілов

До 150-річчя від дня народження

Велику роль у розвитку терапевтичної школи відіграв професор П.І. Шатілов, який уславився як тонкий діагност і високогуманний лікар — «лікар бідняків», як його називали. Його 150-річчя святкують у жовтні 2019 року.

Петро Іванович Шатілов (1869–1921)

Вихованець медичного факультету Харківського університету, який уперше в Росії застосував протичеревнотифозну вакцину. Особливе значення для клініцистів мають його класичні праці з перкусії та аускультатії серця, про пульс і ритми серця. Він багато працював над рентгенодіагностикою серцево-судинних захворювань. П.І. Шатілов був чудовим педагогом, і в багатьох своїх друкованих роботах він ставив перед собою перш за все педагогічні цілі. Це добре видно у чотирьох його збережених клінічних лекціях. З 1920 р. П.І. Шатілов був відповідальним редактором журналу «Лікарська справа» — на той час єдиного медичного журналу у всій країні. Глибоко демократичний і на рідкість чуйний лікар, навесні 1921 р. Петро Іванович поїхав на консультацію до хворого у слідчу в'язницю, де заразився черевним тифом і на одинадцятий день хвороби — 13 травня 1921 року на 52 році життя в розквіті творчих сил помер. Колишня окраїна міста, де він жив, здавна має назву Шатилівка, тепер тут є і вулиця Шатилівська. Символічним є те, що цей район є улюбленою рекреаційною зоною харків'ян. У Саржиному Яру багатолюдно і взимку, і влітку. Всесвітній день здоров'я не є винятком. Тут є найчистіше в місті джерело, яке місцеві жителі знають як Саржине, або Шатилівське.

14

НЕДЕЛЯ
ТИЖДЕНЬ
WEEK

1

ПОНЕДЕЛЬНИК
ПОНЕДІЛОК
MONDAY

2

ВТОРНИК
ВІТРОРОК
TUESDAY

3

СРЕДА
СЕРЕДА
WEDNESDAY

4

ЧЕТВЕРГ
ЧЕТВЕР
THURSDAY

5

ПЯТНИЦА
П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

6

СУББОТА
СУБОТА
SATURDAY

7

ВОСКРЕСЕНЬЕ
НЕДЕЛЯ
SUNDAY

АПРЕЛЬ '19

Пн	1	8	15	22	29
Вт	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	
Чт	4	11	18	25	
Пт	5	12	19	26	
Сб	6	13	20	27	
Вс	7	14	21	28	

Наукова терапевтична школа

П.А. Наранович

А.К. Струве

О.И. Краснов

Інтерес до застосування ортопедичних методів лікування хворих спостерігається в Харкові з середини ХІХ ст. Перші спроби дослідження цих методів у Харківському університеті пов'язані із професорами П.А. Нарановичем, А.К. Струве та приват-доцентом О.І. Красновим.

Петро Андрійович Наранович (1805–1858) — доктор медицини і хірургії.

З 1843 р. і до смерті – директор хірургічної факультетської клініки Харківського університету.

У 1849 р. написав підручник «Анатомо-фізіологическое описание органов движения тела человеческого».

Адольф Карлович Струве (1811–1894) — видатний представник кафедри теоретичної хірургії, вихованець і доктор медицини Дерптського університету.

У 1843 р. почав читати на медичному факультеті Харківського університету лекції з десмургії з ученням про вивихи і переломи.

З травня 1858 р. був завідувачем кафедри теоретичної хірургії (після смерті проф. П.А. Нарановича).

Олександр Іванович Краснов у 1871 р. написав дисертаційну роботу «К вопросу о значении надкостной плевы при резекциях и ампутациях», подану на здобуття ступеня доктора медицини.

15	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
8	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
9	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
10	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
11	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
12	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
13	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
14	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

АПРЕЛЬ '19	
Пн	1 8 15 22 29
Вт	2 9 16 23 30
Ср	3 10 17 24
Чт	4 11 18 25
Пт	5 12 19 26
Сб	6 13 20 27
Вс	7 14 21 28

21 квітня – 25 років від дня заснування першого підприємства Корпорації «Консалтингова група «Рубаненко і партнери»

Співробітники Корпорації на виставці «Видатні земляки: представники наукових медичних шкіл Харкова»

Валерій і Наталія Капусники з Людмилою та Леонідом Рубаненко на відкритті виставки

Першим підприємством корпорації стала Аудиторська фірма «Харнів», директором якої співзасновники обрали Людмилу Рубаненко.

Призначенню на посаду директора передувала серйозна підготовка та складання іспиту на отримання сертифіката аудитора України. Відповідно до законодавства директор та власники 70% статутного капіталу аудиторських фірм зобов'язані бути аудиторами. У той час аудитори під час отримання сертифіката давали клятву: «Я, Рубаненко Людмила Василівна, виголошую клятву аудитора й урочисто, обіцяю виконувати свої професійні обов'язки з честю і гідністю, дотримуватися законів України, Національних нормативів аудиту, Кодексу професійної етики аудиторів України і вимагати дотримання їх іншими».

17 лютого 1994 року.

Зараз аудитори клятви не виголошують, але зобов'язані дотримуватися фундаментальних принципів, установлених «Кодексом етики професійних бухгалтерів»: чесність, об'єктивність, професійна компетентність та належна ретельність, конфіденційність, професійна поведінка.

Здається, аудитори чимось нагадують лікарів. Тільки встановлюють вони не діагноз пацієнта-людини, а вивчають «стан здоров'я» пацієнта-підприємства.

Сьогодні Корпорація «Консалтингова група «Рубаненко і партнери», очолювана Леонідом Рубаненко, — багатопрофільне об'єднання підприємств інтелектуального бізнесу: аудит, судово-економічна експертиза, адвокатські та юридичні послуги, податкове консультування, незалежна оцінка, послуги арбітражного керування та товарної біржі.

Головна мета дружнього колективу корпорації — надати допомогу нашим клієнтам.

16	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
15	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
16	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
17	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
18	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
19	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
20	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
21	ВОСКРЕСЕНЬ НЕДЕЛЯ SUNDAY

АПРЕЛЬ '19	
Пн	1 8 15 22 29
Вт	2 9 16 23 30
Ср	3 10 17 24
Чт	4 11 18 25
Пт	5 12 19 26
Сб	6 13 20 27
Вс	7 14 21 28

Здание ССМП
в Харькове,
ул. Конторская, 41

М.А. Молохов

Памятная доска
на здании ССМП
М.А. Молохова

Фрагмент экспозиции
Музея скорой помощи

Станция скорой медицинской помощи

В 1909 г. профессор И.Н. Оболенский выступил инициатором создания в городе Скорой помощи. Его поддержали влиятельные люди Харькова и вошли в состав Комитета скорой помощи.

Для станции выделили флигель и конюшню в Александровской (ныне 1-й городской) больнице, провели телефонную связь. А уже 3 июня 1912 г. состоялась торжественная закладка здания по адресу: улица Конторская, 41. В 1914 году на Конторскую, 41 переехала Скорая помощь, которая находится там и сейчас.

25 апреля 1910 г. состоялся первый вызов и первый выезд кареты Скорой помощи в Харькове.

Николай Александрович Молохов (1873–1956)

Старшим врачом станции с первых дней был назначен Н.А. Молохов. Он сумел за четыре месяца подготовить все для ее открытия.

В апреле 1919 года согласно Декрету Совнаркома, подписанному В.И. Лениным, станция была национализирована, но должность старшего врача была сохранена за Молоховым.

В годы войны, 1941–1945, Н.А. Молохов оставался главным врачом. Через два дня после захвата города нацистскими войсками он ходил по всем инстанциям, добиваясь организации работы Станции скорой помощи.

Умер Н.А. Молохов в 1956 г. в своем кабинете, который находился с 1914 г. на улице Конторской, 41.

17	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
22	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
23	ВТОРНИК ВІВТОРОК TUESDAY
24	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
25	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
26	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
27	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
28	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

28 апреля — Пасха

АПРЕЛЬ '19

Пн	1	8	15	22	29
Вт	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	
Чт	4	11	18	25	
Пт	5	12	19	26	
Сб	6	13	20	27	
Вс	7	14	21	28	

С.М. Ямпольський

Адміністративно-лабораторний корпус на вул. Пушкінській, 68

Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України

О.І. Корнілова

Олександра Іванівна Корнілова (1917–2007)

— доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки УРСР, директор інституту з 1951 до 1986 р. За її ініціативи вперше в Україні було створено пологовий будинок для жінок з невиношуванням вагітності з відділенням для недоношених дітей. У 1965 році інститут здобув статус єдиної в країні спеціалізованої науково-клінічної установи — НДІ охорони здоров'я дітей і підлітків. Напрямами досліджень були питання дитячої ендокринології, гінекології, психоневрології, ревматології. У 1978 році за її ініціативою була створена перша в СРСР кафедра фізіології та патології підлітків Українського інституту удосконалення лікарів, яку Олександра Іванівна очолювала 10 років.

Після О.І. Корнілової установу в 1986–2017 рр. очолював Микола Михайлович Коренев — професор, головним науковим досягненням якого є створення напрямку «Артеріальна гіпертензія та провісники атеросклерозу в дітей та підлітків». Професор М.М. Коренев очолював проблемну комісію МОЗ та НАМН України «Охорона здоров'я дітей шкільного віку та підлітків».

Державну установу «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України» було засновано у 1922 р. у м. Харкові як Перший український інститут охорони материнства й дитинства. Тоді ж було відкрито його численні філії в Одесі, Донецьку, Полтаві, Сумах, Луганську. Установа виконувала завдання щодо забезпечення методологічної бази управління та надання медичної допомоги дітям і вагітним жінкам.

Семен Мойсейович Ямпольський (1875–1965)

— відомий педіатр, професор Харківського університету, перший директор установи у 1922–1930 рр. Завідував кафедрою педіатрії дітей першого року життя Українського інституту удосконалення лікарів м. Харкова. Розробляв та запроваджував методи вигодовування та харчування дітей першого року життя. Обґрунтував засади роботи дитячих і жіночих консультацій.

Наукова педіатрична школа

18	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
29	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
30	ВТОРНИК ВІВТОРОК TUESDAY
1	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
2	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
3	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
4	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
5	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

1 мая — праздник Весны и Труда

МАЙ '19	
Пн	6 13 20 27
Вт	7 14 21 28
Ср	1 8 15 22 29
Чт	2 9 16 23 30
Пт	3 10 17 24 31
Сб	4 11 18 25
Вс	5 12 19 26

Первое здание Женского медицинского института на ул. Сумской, 1

Профессор В.П. Воробьев
(стоит в центре) среди студенток Женского
медицинского института, 1913 г.

Женский медицинский институт ХМО

Особой гордостью и венцом славы Харьковского медицинского общества было создание Женского медицинского института — медицинской школы высшего типа. Решение о создании института было принято 8 мая 1910 года на собрании ХМО.

Институт должен был самоуправляться, избирать из среды своих директора, декана, пользоваться полной автономией.

Для теоретических кафедр были арендованы два этажа на ул. Сумской, 1. Больница и лечебница общества использовались для клинических целей, были развернуты клиники в доме №86 по ул. Сумской,

в Александровской больнице и других. Анатомический театр построили по Скрыпницкому переулку, для занятий использовался зал заседаний медобщества.

1 ноября 1910 года начались занятия в Женском медицинском институте. Директором института был профессор В.Я. Данилевский.

Первый выпуск женщин-врачей состоялся в декабре 1914 года в новом здании Медицинского общества по ул. Пушкинской, 14. Женский институт просуществовал 10 лет, за эти годы было выпущено около двух тысяч женщин-врачей. В 1920 году он слился с медицинским факультетом Харьковского университета.

19

НЕДЕЛЯ
ТИЖДЕНЬ
WEEK

6

ПОНЕДЕЛЬНИК
ПОНЕДІЛОК
MONDAY

7

ВТОРНИК
ВІТРОРОК
TUESDAY

8

СРЕДА
СЕРЕДА
WEDNESDAY

9

ЧЕТВЕРГ
ЧЕТВЕР
THURSDAY

10

ПЯТНИЦА
П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

11

СУББОТА
СУБОТА
SATURDAY

12

ВОСКРЕСЕНЬЕ
НЕДЕЛЯ
SUNDAY

9 мая — День Победы

МАЙ

'19

Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	31
Сб	4	11	18	25	
Вс	5	12	19	26	

18 травня — Міжнародний день музеїв

Професорський куточок. Фотографічна панорама з експозиції музею історії ХНМУ

Директор музею
Ж.М. Перцева
з правнуком проф.
Л.Л. Гіршмана, 2007 р.

Про історію університету
розповідає О.С. Налбат, 1968 р.

Експерсію для іноземних
студентів проводить зберігач
фондів О.В. Семененко, 2013 р.

Музей історії ХНМУ

Музей історії Харківського національного медичного університету (тоді Харківський медичний інститут) було відкрито у листопаді 1968 р. Він був одним із перших серед музеїв медичних ВНЗ колишнього Радянського Союзу. Музей неодноразово нагороджувався грамотами Президії правління Українського товариства охорони пам'яток історії та культури. Постановою колегії Міністерства культури УРСР у 1971 р. йому було присвоєно звання народного, у 2011 р. Постановою Міністерства освіти і науки України музею було присвоєно звання «Сразковий музей».

Відомості про музей внесені у каталог «Музеї медицини і фармації Східної Європи і республік колишнього Радянського Союзу». Фонд музею нараховує 5549 експонатів.

Матеріали музею розповідають про історію розвитку харківської вищої медичної школи на всіх етапах її існування. Майбутні медики осягають її на конкретних прикладах людей, що стояли біля витоків ХНМУ, знайомляться зі збереженими артефактами, пізнають традиції та особливості студентського життя минулих століть. Експонати музею багаті на взірці милосердя, безкорисного служіння медицині, самовідданого виконання обов'язку багатьма представниками професорсько-викладацького складу університету, які зробили неоціненний внесок у розвиток вітчизняної медицини. Серед них імена В.Я. Данилевського, М.П. Тринклера, В.П. Воробйова, С.П. Григор'єва, В.М. Шамова, Л.Т. Малої та інших. Музей веде велику просвітницьку роботу і допомагає матеріалами всім, хто цікавиться історією медицини Харківщини та її вищої медичної школи.

20	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
13	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
14	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
15	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
16	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
17	ПЯТНИЦА FRIDAY
18	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
19	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

	МАЙ	'19
Пн	6	13 20 27
Вт	7	14 21 28
Ср	1	8 15 22 29
Чт	2	9 16 23 30
Пт	3	10 17 24 31
Сб	4	11 18 25
Вс	5	12 19 26

В.О. Білоусов

Династія лікарів-педіатрів Білоусових

Володимир Александрович Білоусов (1895–1971) — дитячий лікар, професор ХМІ, член-кореспондент АМН СРСР, заслужений діяч науки УРСР. У 1938 р. він очолив кафедру педіатрії лікувального та санітарно-гігієнічного факультетів 1-го ХМІ, виділену з до того єдиної для всіх факультетів педіатричної кафедри. У 1944 р. його було обрано зав. кафедри педіатрії педіатричного факультету, якою він керував до виходу на пенсію, а потім до самої смерті залишався її консультантом. В.О. Білоусов є одним із засновників харківської наукової педіатричної школи. Він підготував 7 докторів і близько 30 кандидатів медичних наук, за його підручником «Дитячі хвороби» навчалися студенти медичних інститутів Радянського Союзу. В.О. Білоусова не стало 25 травня 1971 р., його справу продовжив син.

Ю.В. Білоусов

Юрій Володимирович Білоусов (1936–2012) — завідувач кафедри дитячої гастроентерології ХМАПО, вітчизняний педіатр, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік Інженерної академії України, дійсний член Нью-Йоркської академії наук. Одним із перших учених України оцінив значимість проблеми патології системи травлення у дітей. Ю.В. Білоусов є автором понад 500 наукових робіт та першого національного підручника з дитячої гастроентерології.

Продовжує династію і з 2013 року очолює кафедру дитячої гастроентерології ХМАПО онука В.О. Білоусова, доктор медичних наук, професор Ольга Юріївна Білоусова.

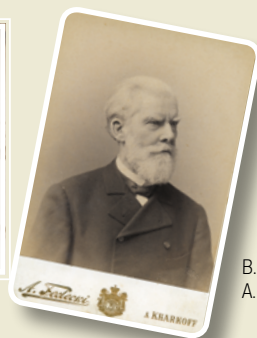
Наукова педіатрична школа

21	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
20	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
21	ВТОРНИК ВІВТОРОК TUESDAY
22	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
23	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
24	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
25	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
26	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

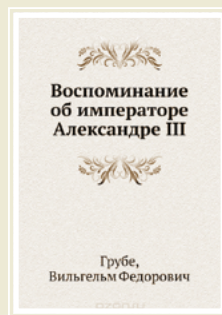
МАЙ '19	
Пн	6 13 20 27
	7 14 21 28
Ср	1 8 15 22 29
Чт	2 9 16 23 30
Пт	3 10 17 24 31
Сб	4 11 18 25
Вс	5 12 19 26

В.Ф. Грубе зі студентами в хірургічній клініці

В.Ф. Грубе (фото А. Федецького)

Вільгельм Федорович Грубе (1827–1898)

Харківська наукова хірургічна школа є однією із найстаріших та найсвітліших у нашій країні, підвалини її були закладені у XIX столітті професором В.Ф. Грубе.

В.Ф. Грубе народився 30 травня 1827 року в Курляндській губернії. У 1845 р. вступив до Дерптського університету. На останніх курсах за відмінні успіхи він був допущений до роботи в хірургічній клініці. У 1850 р. захистив дисертацію на отриманні ступеня доктора медицини, а у 1851 р. захистив ще одну дисертацію, отримавши ступінь доктора медицини і хірургії. У 1854–1856 рр. В.Ф. Грубе вже керував практичними заняттями з оперативної хірургії для морських лікарів та був призначений головним хірургом Кронштадта і Ревеля.

У 1859 р. В.Ф. Грубе був обраний екстраординарним професором Імператорського Харківського університету по кафедрі оперативної хірургії і хірургічної клініки, а в 1859 р. — ординарним про-

фесором тієї ж кафедри. В.Ф. Грубе завідував факультетською хірургічною клінікою протягом 39 років. Усі новітні досягнення в лікуванні ран і оперуванні впроваджувалися в клінічну практику.

У вересні 1860 р. В.Ф. Грубе виступив перед миськими лікарями і професорами медичного факультету з пропозицією про заснування Харківського медичного товариства, що зустріло гарячу підтримку. 27 травня 1861 року відбулося перше засідання товариства. Багаторічним головою ХМТ був Вільгельм Федорович.

Авторитет В.Ф. Грубе серед міжнародної медичної спільноти був настільки високий, що професор багатьох років поспіль здійснював наукову експертизу праць із хірургії для Нобелівського комітету. Серед його учнів славетні імена: Трінклер, Бонаріус, Данилевський...

Харків'яни у великому боргу перед видатним хірургом і громадським діячем Вільгельмом Федоровичем Грубе. Наразі у топоніміці Харкова ми не знайдемо його прізвища, відсутня навіть меморіальна табличка з його ім'ям на будинку Харківського медичного товариства.

Наукова хірургічна школа

22	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
27	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
28	ВТОРНИК ВІТТОРОК TUESDAY
29	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
30	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
31	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
1	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
2	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

	МАЙ	'19
Пн	6	13 20 27
Вт	7	14 21 28
Ср	1	8 15 22 29
Чт	2	9 16 23 30
Пт	3	10 17 24 31
Сб	4	11 18 25
Вс	5	12 19 26

Професор М.І. Ситенко

ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І. Ситенка НАМН України», вул. Пушкінська, 80

Михайло Іванович Ситенко (12.11.1885–13.01.1940)

Народився в с. Рябушки Сумської обл. Закінчив медичний факультет Харківського університету.

1914–1918 — військова служба.

З 1921 року — головний лікар Харківського медико-механічного інституту, з 1926 року — директор Харківського НДІ ортопедії та травматології і керівник першої в Україні кафедри ортопедії при Харківському інституті вдосконалення лікарів.

Засновник і редактор журналу «Ортопедия и травматология».

Створив нові форми травматологічних лікувальних установ в Україні, працював у галузі воєнно-польової хірургії, кісткової пластики, травматології, опрацював низку оригінальних операцій.

Його ім'я у 1940 р. надано Українському НДІ ортопедії та травматології у Харкові.

8 червня 1907 р. при Раді з'їзду гірничопромисловців Півдня Росії було відкрито Медико-механічний інститут. Засновником та першим директором (1907–1925) був К.Ф. Венгер.

Спочатку інститут розміщувався на вул. Сумській, 18/20, в 1908 р. — на Вознесенській площі, 9. З липня 1911 р. — на вул. Пушкінській, 80 (проект архітектора М.Ф. Пискунова).

З 1925 р. — Український державний клінічний інститут ортопедії і травматології, директором якого у 1926 році був призначений проф. М.І. Ситенко.

2000 рік — увійшов до складу Академії медичних наук України.

Від 2007 р. — це Державна установа «Інститут патології хребта та суглобів ім. М.І. Ситенка НАМН України».

23

НЕДЕЛЯ
ТИЖДЕНЬ
WEEK

3

ПОНЕДЕЛЬНИК
ПОНЕДІЛОК
MONDAY

4

ВТОРНИК
ВІТОРОК
TUESDAY

5

СРЕДА
СЕРЕДА
WEDNESDAY

6

ЧЕТВЕРГ
ЧЕТВЕР
THURSDAY

7

ПЯТНИЦА
П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

8

СУББОТА
СУБОТА
SATURDAY

9

ВОСКРЕСЕНЬЕ
НЕДЕЛЯ
SUNDAY

ИЮНЬ '19

Пн	3	10	17	24	
Вт	4	11	18	25	
Ср	5	12	19	26	
Чт	6	13	20	27	
Пт	7	14	21	28	
Сб	1	8	15	22	29
Вс	2	9	16	23	30

Наукова ортопедична школа

16 червня — День медичного працівника

В. П. Воробіов

Венедиктов О.С.

Пам'ятник
В.П. Воробіову на
подвір'ї Харківського
національного
медичного
університету

До 220-річчя від дня народження Олександр Савич Венедиктов (1799–1882)

— професор, доктор медицини, вихованець Харківського університету, завідувач кафедри анатомії у 1826–1835 рр. Він досконало опанував навички препарування і розтину трупів, виготовлення натуральних анатомічних препаратів, які поповнювали музей кафедри. Серед його наукових праць популярність здобув манускрипт «Спосіб бальзамирования трупов и превращения их в мумию» (1866), який дає підставу припускати, що О.С. Венедиктов був першим серед харківських анатомів, які почали займатися науковими питаннями бальзамування.

Володимир Петрович Воробйов (1876–1937)

— видатний анатом, вихованець медичного факультету Харківського університету (1903), учень О.К. Белоусова, завідувач кафедр нормальної анатомії Харківської медичної школи різних років її існування (1910–1937). Заслужений професор РСРС (1924), академік АН УРСР (1934). Основоположник макро-мікроскопічної анатомії, автор першого вітчизняного «Атласу анатомії людини» (1937). У 1924 р. В.П. Воробйов провів бальзамування тіла В.І. Леніна.

В.П. Воробйов у групі однокурсників
(сидить перший праворуч), 1903 р.

Наукова анатомічна школа

24	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
10	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
11	ВТОРНИК ВІСІТОРОК TUESDAY
12	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
13	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
14	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
15	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
16	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

16 июня — Троица

ИЮНЬ '19

Пн	3	10	17	24	
Вт	4	11	18	25	
Ср	5	12	19	26	
Чт	6	13	20	27	
Пт	7	14	21	28	
Сб	1	8	15	22	29
Вс	2	9	16	23	30

В.Г. Лашкевич

Д.І. Багалій і Д.П. Міллер про пляяду видатних медиків — Л.Л. Гіршмана, І.П. Лазаревича, В.Г. Лашкевича, В.Ф. Грубе, які одночасно працювали в 60–80 рр. XIX ст. в Харкові: «Их выдающаяся деятельность на пользу страждущего человечества несомненно подняла на большую высоту научно-практическое значение университета как среди горожан, так и далеко за пределами Харькова».

Гіпсова дощечка з Клятвою Гіппократа грецькою мовою виконана у формі розгорнутого сувоя із зображенням Гіппократа, надуця, чаші та змії. Із фондів музею історії ХНМУ

Валеріан Григорович Лашкевич (1835–1888)

Першим представником терапевтичної школи, яка почала формуватися у другій половині XIX ст. був проф. Валеріан Григорович Лашкевич (1835–1888), який приніс в Україну ідеї свого вчителя С.П. Боткіна, найвидатнішого вітчизняного терапевта того часу. Він дав перший потужний поштовх для зародження цієї наукової школи та її подальшого плідного розвитку. Наукові інтереси В.Г. Лашкевича концентрувалися переважно на двох важливих відділах внутрішньої медицини: на вивченні сифілісу внутрішніх органів та нервових захворювань. Він перший звернув увагу на часте ураження нервових центрів у хворих на сифіліс. В.Г. Лашкевич багато уваги приділяв клінічному становленню студентів і вперше ознайомив їх із клінічними лекціями, заснованими на суто науковому діагнозі. Він на власні кошти створив лабораторію при кафедрі факультетської терапії, оснастивши її новітнім обладнанням та приладами. За його духівницею факультетська клініка Харківського університету отримала 20000 карбованців на удосконалення лабораторії, а медичний факультет отримав бібліотечу в 3000 томів. Зраз на кафедрі терапії Харківського державного медичного університету можна бачити бюст В.Г. Лашкевичу, і з вдячністю схилити голову перед зримим образом справжнього лікаря, ученого і громадсько-діяча.

25	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
17	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
18	ВТОРНИК ВІТРОРОК TUESDAY
19	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
20	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
21	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
22	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
23	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

ИЮНЬ		'19	
Пн	3	10	17 24
Вт	4	11	18 25
Ср	5	12	19 26
Чт	6	13	20 27
Пт	7	14	21 28
Сб	1	8	15 22 29
Вс	2	9	16 23 30

Наукова терапевтична школа

До 160-річчя від дня народження Юліан Романович Пенський (1859–1920)

Новатор хірургічної техніки, учень професора О.І. Дудукалова. У 1892 р. отримав ступінь доктора медицини. З 1905 до 1909 року очолював кафедру оперативної хірургії та топографічної анатомії Харківського національного медичного університету. Він один із перших у світі, хто виконав операцію з пересадки суглоба. Займався оперативною хірургією печінки, шлунка, сечового міхура та судин кінцівок. Шов Кузнецова — Пенського користується широкою популярністю як один із перших печінкових швів.

З 1909 до 1920 року працював на посаді завідувача кафедри госпітальної хірургії Харківського університету, останній декан його медичного факультету.

Карл Федорович Вегнер (1864–1940)

Видатний ортопед-травматолог, у 1914 р. отримав ступінь доктора медицини. У 1907 році відряджений до Німеччини з метою вивчення особливостей організації медичної допомоги робітникам при нещасних випадках та здійснення експертизи працездатності. Після повернення створив Медико-механічний інститут у Харкові (нині Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І. Ситенка НАМНУ), який очолював до 1926 року. У 1921–1926 рр. — завідувач кафедри ортопедичної хірургії Харківського медичного інституту. У 1926–1929 рр. — зав. ортопедичним відділенням Московського інституту фізіатрії та ортопедії. З 1929 р. жив і працював у Швейцарії. Досліджував проблеми кістково-суглобового туберкульозу та обґрунтував функціональний метод лікування переломів кісток. Уперше в Росії застосував скелетне витягнення та металоостеосинтез для лікування переломів.

Юліус Федорович Финк

Открыл первую частную ортопедическую больницу в Харькове в 1896 г. В ней функционировали стационарное и амбулаторное отделения, рентген-кабинет, зал для лечебной физкультуры и массажа, ортопедическая мастерская. Специализированная помощь была доступна далеко не всем, т. к. минимальная плата за полный пансион, 4 руб. в сутки, представляла достаточно большие средства для того времени. Профессор фон Финк Ю.Ф. использовал в медицинской практике передовые для своего времени методы лечения травм и врожденных деформаций скелета: гипсовую иммобилизацию и коррекцию носопласти у детей с первых дней жизни, которые используют и сегодня — это «бинтование по Финку — Этингену».

К сожалению, больше никаких сведений о Ю.Ф. Финке нам найти не удалось.

26	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
24	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
25	ВТОРНИК ВІТРОК TUESDAY
26	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
27	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
28	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
29	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
30	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

28 июня — День Конституции Украины

ИЮНЬ '19

Пн	3	10	17	24	
Вт	4	11	18	25	
Ср	5	12	19	26	
Чт	6	13	20	27	
Пт	7	14	21	28	
Сб	1	8	15	22	29
Вс	2	9	16	23	30

Наукова ортопедична школа

1 июля – День архитектуры Украины

П.В. Михин
(фото А. Иваницкого)

Павел Васильевич Михин (1866–1912)

Родился на Кубани в семье потомственных дворян. В 1891 г. с отличием закончил медицинский факультет Харьковского университета. В 1895 г. после защиты диссертации П.В. Михин удостоился степени доктора медицины. Он работал штатным ассистентом, приват-доцентом кафедры акушерства и женских болезней Харьковского университета. В мае 1897 г. был избран членом-корреспондентом Эдинбургского акушерского общества. В 1902 г. П.В. Михин на конкурсной основе был избран на должность зав. кафедрой акушерства и женских болезней Харьковского университета. Он возглавлял ее до 1912 года. Весомый вклад в медицину представляют 15 научных работ П.В. Михина. В докторской диссертации «К вопросу об антисептике родов» он доказал необходимость применения антисептики в родильных отделениях.

Дом семьи П.В. Михина в Харькове по ул. Мироносицкой, 58/8 с 1907 по 1920 г.

В 1909 г. во время операции заразился инфекцией, давшей осложнение на сердце. В 1912 году в связи с ухудшением здоровья П.В. Михин подал в отставку. В том же году он скончался.

Не случайно рассказ о докторе медицины П.В. Михине публикуется в Дене архитектуры Украины. Харьковский историк А.Ф. Парамонов развеял миф о принадлежности дома по ул. Мироносицкой, 58/5 (известный как «Дом чая») шведскому консулу Мюнху и документально подтвердил, что ещё недостроенным будущий памятник архитектуры приобрел в 1907 году П.В. Михин, семья которого владела этим зданием до национализации большевиками в 1920 году.

Считается, что оформление фасада «Дома чая» похоже на здания, созданные архитектором А.М. Гинзбургом. Достоверные данные об имени его автора отсутствуют.

27

НЕДЕЛЯ
ТИЖДЕНЬ
WEEK

1

ПОНЕДЕЛЬНИК
ПОНЕДІЛОК
MONDAY

2

ВТОРНИК
ВІВТОРОК
TUESDAY

3

СРЕДА
СЕРЕДА
WEDNESDAY

4

ЧЕТВЕРГ
ЧЕТВЕР
THURSDAY

5

ПЯТНИЦА
П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

6

СУББОТА
СУБОТА
SATURDAY

7

ВОСКРЕСЕНЬЕ
НЕДЕЛЯ
SUNDAY

ИЮЛЬ '19

Пн	1	8	15	22	29
Вт	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	31
Чт	4	11	18	25	
Пт	5	12	19	26	
Сб	6	13	20	27	
Вс	7	14	21	28	

Научная школа акушерства и гинекологии

4 липня — День судового експерта

М.М. Бокаріус із воєнфаківцями ХМІ, 1954 р.

М.М. Бокаріус дає пояснення відвідувачам в інституті науково-судової експертизи, 1931 р.

М.М. Бокаріус

До 120-річчя від дня народження Микола Миколайович Бокаріус

Народився 10 липня 1899 р. у Харкові. У 1917 р. з відзнакою закінчив гімназію та вступив на медичний факультет Імператорського Харківського університету. Після його закінчення працював асистентом на кафедрі судової експертизи Харківського медичного інституту (ХМІ). У 1924 р. завідував секцією ідентифікації, а пізніше — секцією судово-біологічних досліджень у Харківському НДІ судових експертиз, очолював кафедри медицини в 1-му та 2-му ХМІ, Українському інституті удосконалення лікарів. У 1928 р. захистив дисертацію на здобуття наукового

ступеня кандидата медичних наук за темою «Мікродіагностика вхідного шкріплого нульового просвіту при судово-медичному дослідженні трупа». У 1931 році йому присвоєно вчене звання професора.

У 1931 році після смерті батька очолив ХНДІСЄ.

З 1933 до 1937 р. М.М. Бокаріус працював республіканським судово-медичним експертом і керівником Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи.

Після 1946 р. М.М. Бокаріус працював консультантом, був членом ученої ради Харківського НДІ судових експертиз. М.М. Бокаріус пішов із життя 2 листопада 1966 р.

Наукова школа судової медицини

28

НЕДЕЛЯ
ТИЖДЕНЬ
WEEK

8

ПОНЕДЕЛЬНИК
ПОНЕДІЛОК
MONDAY

9

ВТОРНИК
ВІТОРОК
TUESDAY

10

СРЕДА
СЕРЕДА
WEDNESDAY

11

ЧЕТВЕРГ
ЧЕТВЕР
THURSDAY

12

ПЯТНИЦА
П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

13

СУББОТА
СУБОТА
SATURDAY

14

ВОСКРЕСЕНЬЕ
НЕДЕЛЯ
SUNDAY

ИЮЛЬ '19

Пн	1	8	15	22	29
Вт	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	31
Чт	4	11	18	25	
Пт	5	12	19	26	
Сб	6	13	20	27	
Вс	7	14	21	28	

19 июля — 15 лет со дня создания общественной организации клубного типа «Гостиная на Дворянской»

Коллектив
«Гостиной на
Дворянской»
в г. Люботин возле
дуба в усадьбе
Святополк-Мирских

«Круглый стол» по актуальным
вопросам налогообложения

Творческий клуб «Гостиная на Дворянской» отмечает свой День рождения ежегодно, но завершение каждой прожитой 5-летки празднует более значимо.

В день 10-летия в Харькове была открыта клубная художественная выставка «Солнце в цветке», ставшая передвижной, сопровождающая Международные театральные фестивали «Мельпомена Таврии» в Херсоне и «Мария» в Киеве, и подружившая актеров и художников.

Прошедшее пятилетие в деятельности «Гостиной» можно назвать разновекторным. К традиционным художественным и династическим выставкам, музыкальным и литературным вечерам, творческим телепрограммам и печатным изданиям добавились документальные выставки нового проекта «Великие земляки».

Создание экспозиции о выдающихся представителях научных медицинских школ Харькова стало вкладом

«Гостиной на Дворянской» в популяризацию родного города не только в творческой среде, но и в медицинских кругах Украины.

Бухгалтерской и аудиторской общественности деятельность «Гостиной» известна по месту ее «прописки» в культурно-деловом центре «Рубаненко и партнеры», где на фоне выставок проходят конференции и собрания аудиторов, налоговых консультантов, бухгалтеров и финансистов предпрятий. Представители этих профессий «без отрыва от основной деятельности» могут приобщиться к искусству.

В творческом клубе в моду вошли выездные заседания в исторических местах Харьковской области. Коллективными экскурсиями уже охвачены Изюм, Чугуев, Сквородиновка, Нижние Озеряны, Буды, Люботин. Участники клуба мечтают о более дальних путешествиях. Пожелаем же им исполнения этой мечты!

29

НЕДЕЛЯ
ТИЖДЕНЬ
WEEK

15

ПОНЕДЕЛЬНИК
ПОНЕДІЛОК
MONDAY

16

ВТОРНИК
ВІТОРОК
TUESDAY

17

СРЕДА
СЕРЕДА
WEDNESDAY

18

ЧЕТВЕРГ
ЧЕТВЕР
THURSDAY

19

ПЯТНИЦА
П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

20

СУББОТА
СУБОТА
SATURDAY

21

ВОСКРЕСЕНЬЕ
НЕДЕЛЯ
SUNDAY

ИЮЛЬ '19

Пн	1	8	15	22	29
Вт	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	31
Чт	4	11	18	25	
Пт	5	12	19	26	
Сб	6	13	20	27	
Вс	7	14	21	28	

16 июля — День бухгалтера и аудитора Украины

В.М. Коган-Ясний

До 130-річчя від дня народження Віктор Мойсейович Коган-Ясний (1889–1958)

Видатний клініцист, блискучий лектор і педагог, широко відомий медичній громадськості I пол. XX ст. не тільки України, але і всього СРСР своїми роботами в галузі клінічної ендокринології, 130-річчя якого відзначається у липні 2019 р. 1927 р. — один з організаторів курорту «Березівські мінеральні води» — науковий керівник протягом багатьох років. Співатор підручника «Основи терапії і ліцебной профілактіки» у 3-х томах (1932). У 1923 р. у результаті складної і клопіткої роботи в лабораторії ним вперше в СРСР був отри-

маний вітчизняний інсулін. В.М. Коган-Ясний зіграв велику роль у становленні та розвитку клінічної ендокринології в країні. У 1930 р. під його керівництвом у Харкові була відкрита перша в СРСР і третя в світі (Берлін, Прага) самостійна ендокринологічна клініка з науковими лабораторіями і диспансерами, де згодом було запропоновано новий спосіб оперативного лікування базедової хвороби, який значно знижував смертність хворих. Жертвою відомої «справи лікарів» з пошуку т.з. «ворогів народу» 1940-х р. став і В.М. Коган-Ясний. У ході слідства він переніс тяжкі моральні та фізичні знущання, але не визнав жодного пред'явленого обвинувачення. Його врятувала смерть Й. Сталіна, але сили вченого були підірвані. Він ще працював, але 20 липня 1958 р. помер.

Наукова терапевтична школа

30	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
22	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
23	ВТОРНИК ВІВТОРОК TUESDAY
24	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
25	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
26	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
27	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
28	ВОСКРЕСЕНЬ НЕДЕЛЯ SUNDAY

ІЮЛЬ		'19				
Пн	1	8	15	22	29	
Вт	2	9	16	23	30	
Ср	3	10	17	24	31	
Чт	4	11	18	25		
Пт	5	12	19	26		
Сб	6	13	20	27		
Вс	7	14	21	28		

Харківська медична академія післядипломної освіти.
Будівля зведена трестом «Житлобуд-2»

Медичний комплекс
на Павловому Полі —
клінічна база ХМАПО

Харківська медична академія післядипломної освіти (ХМАПО) була заснована 10.11.1923 р. як Харківський клінічний інститут для вдосконалення лікарів. Перший директор — професор І.І. Фінкельштейн. Заклад склали кафедри хірургії, топографічної анатомії та оперативної хірургії, акушерства та гінекології, терапії, педіатрії і загальної та комунальної гігієни.

У 1927 році заклад стає Українським центральним інститутом удосконалення лікарів, а з 1936 р. до 1989 р. — Українським, у 1989–1999 р. — Харківським інститутом удосконалення лікарів.

Серед його співробітників були видатні фахівці: дійсні члени Академії медичних наук: М.Н. Соловійов, В.М. Жданов, Є.А. Попов, член-кореспондент Акаде-

мії медичних наук Н.П. Новаченко, професори М.І. Ситенко, О.М. Марзєєв, І.З. Брауде, А.М. Кричевський, Ф.Ю. Розе, І.І. Маклецов.

Зараз на 71 кафедрі академії працюють понад 700 викладачів і наукових співробітників. Серед них академіки та члени-кореспонденти Національної та галузевих академій, заслужені лікарі та діячі науки і техніки, лауреати державних премій. Академія здійснює всі види підготовки лікарів, провізорів та фахівців з вищою немедичною освітою, які працюють у системі охорони здоров'я як для України, так і для зарубіжжя. Щорічно проводиться понад 1000 циклів підвищення кваліфікації, на яких навчаються близько 17 тисяч слухачів.

31	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
29	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
30	ВТОРНИК ВІВТОРОК TUESDAY
31	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
1	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
2	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
3	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
4	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

АВГУСТ '19	
Пн	5 12 19 26
Вт	6 13 20 27
Ср	7 14 21 28
Чт	1 8 15 22 29
Пт	2 9 16 23 30
Сб	3 10 17 24 31
Вс	4 11 18 25

6 августа — Международный день «Врачи мира за мир»

Военно-медицинский клинический центр Северного региона

6 августа во многих странах отмечают Международный день «Врачи мира за мир». Инициатором празднования считается организация «Врачи мира за предотвращение ядерной угрозы». Ежегодно в день бомбардировки японского города Хиросима международное сообщество скорбит о погибших во время этой трагедии 1945 года.

Символичность данного события заключается в напоминании всему человечеству о необходимости предотвращения войны на планете.

Представители движения призывают к прекращению гонки вооружений и перенаправлению средств на здравоохранение и социальные нужды, надеются на создание климата доверия и сотрудничества между странами мира.

Мировые войны, прокатившиеся через Харьков, превращали большинство медиков различных специальностей в военных врачей. Пока войны на зем-

ном шаре не прекращены, существует потребность в военных медиках.

Харьковский военный госпиталь в ноябре 2017 года отметил свой 140-летний юбилей. Его основали в 1874-м как барачный лазарет на 200 мест. На сегодняшний день Военно-медицинский клинический центр Северного региона является лучшим региональным медицинским учреждением, где оказывают помощь бойцам с ранениями, а также хроническими заболеваниями. Сейчас военный госпиталь рассчитан на пребывание 500 человек.

С начала боевых действий на Донбассе военные врачи харьковского госпиталя провели 8 тысяч операций (данные ноября 2017 года). При этом 5 тысяч хирургических вмешательств оценивают как сложные. Всего с начала боевых действий лечение в клиническом центре прошли более 21 тысячи украинских бойцов.

32	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
5	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
6	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
7	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
8	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
9	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
10	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
11	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

АВГУСТ '19	
Пн	5 12 19 26
Вт	6 13 20 27
Ср	7 14 21 28
Чт	1 8 15 22 29
Пт	2 9 16 23 30
Сб	3 10 17 24 31
Вс	4 11 18 25

Институт медицинской радиологии им. С.П. Григорьева НАМН Украины

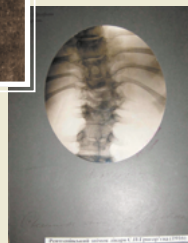

Институт медицинской радиологии им. С.П. Григорьева НАМН Украины

— главное в Украине научное учреждение в области радиологии. Учреждение основано 30 июля 1920 г. Постановлением Совнаркома УССР как Всеукраинская рентгеновская академия, с 2000 г. — Институт медицинской радиологии им. С.П. Григорьева, по проекту которого был основан. Институт сотрудничал в 1925–1928 гг. с лабораторией М. Кюри Института радия (Париж, Франция) и с Имперским физико-техническим институтом (Берлин, Германия), откуда были получены изотопы радия (сертификаты до сих пор хранятся в институте). На базе Института размещены две кафедры ХНАМУ — радиологии и рад. медицины и онкологии. Институт является коллективным членом ESTRO.

С.П. Григорьев

Сергей Петрович Григорьев (1878–1920)

— отечественный врач-рентгенолог, один из пионеров рентгенологии. Он впервые в мире (1911 г.) показал возможность рентгеновского излучения, разработав для этого специальную методику, описал рентгенологические признаки аппендицита и его осложнений. Им предложена в 1912 г. методика рентгеновского исследования почек на специально сконструированном им столе. Он завещал для науки свое тело «как редкий уникум для изучения изменений от длительного воздействия рентгеновских лучей».

33

НЕДЕЛЯ
ТИЖДЕНЬ
WEEK

12

ПОНЕДЕЛЬНИК
ПОНЕДІЛОК
MONDAY

13

ВТОРНИК
ВІТРОК
TUESDAY

14

СРЕДА
СЕРЕДА
WEDNESDAY

15

ЧЕТВЕРГ
ЧЕТВЕР
THURSDAY

16

ПЯТНИЦА
П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

17

СУББОТА
СУБОТА
SATURDAY

18

ВОСКРЕСЕНЬЕ
НЕДЕЛЯ
SUNDAY

АВГУСТ '19

Пн	5	12	19	26	
Вт	6	13	20	27	
Ср	7	14	21	28	
Чт	1	8	15	22	29
Пт	2	9	16	23	30
Сб	3	10	17	24	31
Вс	4	11	18	25	

Научная школа радиологии и рентгенологии

23 августа — День Государственного флага Украины

Действительный
статский советник,
заслуженный
профессор
И.Н. Оболенский

Иван Николаевич Оболенский (1841–1920)

Родился он в 1841 г. в Туле в семье преподавателя духовного училища. Отказался от возможности бесплатно учиться в духовной академии и в 1862 г. поступил в Медико-хирургическую академию.

В 1871 г. советом Харьковского университета И.Н. Оболенский был избран профессором на кафедры общей патологии, которой руководил до 1886 г.

Во время русско-турецкой войны 1877–1878 гг. заведовал терапевтическим отделением в барачном лазарете Красного Креста. В 1889 г. был избран пред-

седателем попечительского совета городской Александровской больницы и занимал эту общественную должность до 1910 г. В 1883 г. был товарищем (заместителем) председателя Харьковского медицинского общества, почетным членом которого избран в 1893 г.

Вершиной общественно полезной деятельности И.Н. Оболенского стало создание службы скорой помощи в Харькове. Основная цель, которую она ставила перед собой, заключалась в предоставлении бесплатной скорой медицинской помощи при несчастных случаях, происходящих на улицах, в общественных местах, на фабриках, заводах.

Традиционно 23 августа харьковчане отмечают день своего любимого города. Харьков заслужил любовь и уважение благодаря своим горожанам, которых ранее называли харьковцами, а сейчас — харьковчанами.

Многие славные имена увековечены в памятниках и мемориальных досках. Много среди них и медиков — людей, в память о которых создан этот календарь. Но мы не найдем среди всего многообразия памятных досок важной для истории нашей медицины и города фамилии И.Н. Оболенского. Возможно, для этого еще не пришло время, или его последователи недостаточно настойчивы.

34	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
19	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
20	ВТОРНИК ВІТРОРОК TUESDAY
21	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
22	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
23	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
24	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
25	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

24 августа — День
Независимости Украины

АВГУСТ '19

Пн	5	12	19	26	
Вт	6	13	20	27	
Ср	7	14	21	28	
Чт	1	8	15	22	29
Пт	2	9	16	23	30
Сб	3	10	17	24	31
Вс	4	11	18	25	

23 августа — День города Харькова

1 вересня — День підприємця України

М.Х. Гельферіх

Видатний промисловець М.Ф. Дітмар, як і герої книги-календаря на 2018 рік М.Х. Гельферіх, зробив особистий внесок у розвиток медицини Харкова

М.Ф. Дітмар

У становленні наукових медичних шкіл Харкова брали участь не тільки професійні медики, але й підприємці.

Представником ділової еліти тогочасної держави, що зробив вагомий внесок у розвиток ортопедії та травматології, був Микола Федорович фон Дітмар (1865–1910). За походженням він був із потомствених дворян. Закінчив Санкт-Петербурзький державний гірничий університет (1889). Як вільний слухач — фізико-математичний і юридичний факультети Санкт-Петербурзького державного університету. Учень Д.І. Менделєєва.

Працював гірським інженером. У 1893 р. заснував механічну майстерню (Харків). До 1914 р. підприємство М.Ф. фон Дітмара включало два машинобудівні заводи, що виготовляли обладнання для гірничодобувної та металургійної промисловості.

Представники вже не існуючого Харківського моторобудівного заводу «Серп і молот» (раніше «Гельферіх-Саде») на виставці про видатних земляків — медиків

Обіймав різні посади в апараті Ради з'їзду гірничо-промисловців півдня Росії. З 1906 року — голова Ради. З 1902 р. постійно обирався гласним Харківської міської думи. У 1912 р. обраний членом Державної ради Російської імперії від промисловців.

Був прихильником цивілізованих відносин між підприємцями і робітниками. Ініціював створення гірничорятувальних станцій на Донбасі; Медично-механічного інституту та клініки для поранених робітників у Харкові (нині Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка). Очолював Товариство допомоги гірникам півдня Росії.

Працював у напрямку рахівництва і статистики; видав перший у Росії підручник «Основи рахівництва». Виступив з ідеєю створення незалежного контролю за господарською діяльністю і достовірністю бухгалтерського обліку — інституту присяжних бухгалтерів.

35	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
26	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
27	ВТОРНИК ВІВТОРОК TUESDAY
28	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
29	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
30	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
31	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
1	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

АВГУСТ '19	
Пн	5 12 19 26
Вт	6 13 20 27
Ср	7 14 21 28
Чт	1 8 15 22 29
Пт	2 9 16 23 30
Сб	3 10 17 24 31
Вс	4 11 18 25

Я.С. Аркавін

Яків Сергійович Аркавін (1867–1930)

Після об'єднання медичного факультету Харківського університету і Жіночого медичного інституту в медичну академію у 1920 р. кафедру дитячих хвороб Харківської медичної академії очолив проф. Я.С. Аркавін — основоположник української мікропедіатрії. Приділяв велику увагу установам для дітей грудного віку, був організатором дитячої консультації при клініці інституту ОХМАТДИТ у Харкові. Наукові розробки кафедри того часу стосувались питань лікування немовлят, штучного вигодовування і профілактики шлунково-кишкових захворювань у дітей раннього віку.

М.М. Фрішман

До 130-річчя від дня народження Микола Михайлович Фрішман (1889–1941)

У 1929 р. після проф. Я.С. Аркавіна завідувачем кафедри педіатрії було обрано проф. М.М. Фрішмана, учня видатного вченого-педіатра О.А. Киселя, який переніс на харківську землю основні ідеї свого вчителя — профілактичний напрямок у педіатрії. Професор був блискучим клініцистом, педагогом, лектором, методистом. Його лекції були демонстрацією зразків клінічного мислення. Наукова тематика кафедри була присвячена актуальним на той час проблемам дизентерії, ревматизму, туберкульозу. Професору належать описи симптомів, які увійшли до клінічних керівництв.

Наукова педіатрична школа

36	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
2	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
3	ВТОРНИК ВІТРОК TUESDAY
4	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
5	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
6	П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
7	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
8	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

СЕНТЯБРЬ '19

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Вс	1	8	15	22	29

Василь Дмитрович Чаклін (13.03.1892–11.10.1976)

Хірург-ортопед, академік.

Учень і дослідник видатного ортопеда-травматолога К.Ф. Вегнера, соратник М.І. Ситенка.

Народився в с. Голубівський Рудник Катеринославської губернії (нині Голубівка Луганської обл.).

1919 р. — закінчив медичний факультет Харківського університету. У Харкові працював до 1931 р. У 1924 р. захистив докторську дисертацію. 1931 р. — уперше в світі виконав операцію переднього спондилодезу.

Микола Петрович Новаченко (19.12.1898–16.09.1966)

Професор, член-кореспондент АМН СРСР, заслужений діяч науки УРСР, директор Харківського НДІ ортопедії та травматології ім. проф. М.І. Ситенка (1943–1965 рр.), соратник та учень проф. М.І. Ситенка.

Народився в с. Буринь Курської губернії, нині місто Сумської області.

У 1922 р. закінчив Харківський медичний інститут.

У 1922–1966 рр. працював в Українському НДІ протезування, ортопедії та травматології, де було удосконалено методику функціонального лікування переломів кісток. Автор монографії «Постійне витягнення». Широко відомі відновні операції на опорно-руховому апараті за Новаченком, кісткова пластика.

Олексій Олександрович Корж (23.04.1924–01.11.2010)

Професор, член-кореспондент АМН СРСР, лауреат Державної премії СРСР, заслужений діяч науки УРСР, академік АМН СРСР, академік АМН РФ, академік НАН України, академік — засновник АМН України, директор Харківського НДІ ортопедії та травматології ім. проф. М.І. Ситенка (1965–1996 рр.). Видатний учений, хірург-ортопед, педагог та організатор науки.

Народився в с. Оболонь Семенівського району (нині Полтавська область). Закінчив Харківський медичний інститут у 1951 р. Відтоді працював в Інституті патології хребта та суглобів НАМН України.

Зробив значний внесок у виокремлення та становлення ортопедичної вертебрології, артрології та онкології.

Наукова ортопедична школа

37	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
9	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
10	ВТОРНИК ВІТРОРОК TUESDAY
11	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
12	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
13	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
14	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
15	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

СЕНТЯБРЬ '19

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Вс	1	8	15	22	29

Жартівливий знімок професора М.О. Попова зі скелетом, 1894 р.

Професор О.К. Белоусов з колегами (2-й ліворуч сидить В.П. Воробйов), 1907 р.

Будівля кафедри анатомії Харківського університету, 1887 р.

Митрофан Олексійович Попов (1843–1907)

— заслужений професор Харківського університету, доктор медицини, вихованець Харківського університету, завідувач кафедри анатомії у 1888–1897 рр. Започаткував наукове вивчення морфології нервової системи. Уперше використав бальзамовані трупи на практичних заняттях і сам багато зробив для удосконалення техніки бальзамування. М.О. Попов створив цікаві й повні колекції з черепів людей різного віку, статі, форми, рас, за їх місцезнаходженням, різними аномаліями і патологіями, що представляє інтерес для науки.

Олексій Костянтинович Белоусов (1848–1908)

— вихованець Харківського та Київського університетів, учень М.О. Попова, професор, доктор медицини, завідувач кафедри анатомії у 1897–1908 рр. У своїй докторській дисертації «Матеріали к анатомии сосудистых нервов человека» вперше показав розподіл найтонших нервів біля поверхні вен ліктьового суглоба і таким чином наблизився до макромікроскопічних методів. Як талановитий художник, він виконував ілюстрації до всіх наукових робіт кафедри того часу.

Наукова анатомічна школа

38	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
16	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
17	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
18	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
19	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
20	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
21	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
22	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

СЕНТЯБРЬ '19

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Вс	1	8	15	22	29

**Михайло Дійович Пономарьов
(1845–1905)**

До другої половини XIX в. вважалося, що «окончивший курс врач скоро сам приноровится к исследованию и лечению детей, без специального изучения их болезней на студенческой скамье». М.Д. Пономарьов став першим дитячим лікарем Харківського університету, отримавши спеціальну педіатричну підготовку, у тому числі й за кордоном. У 1875 р. лекції з дитячих захворювань стають обов'язковими, а в 1892 р. з'являється кафедра дитячих захворювань, яку очолив М.Д. Пономарьов. Його лекційний курс поєднувався з практичними заняттями. Їх проводили в притулку для підкидьків і в поліклініці ХМО. З 1878 р. заняття відбувалися в новій міській дитячій лікарні ім. нязя Кропоткіна. Вона була створена завдяки зусиллям видатного лікаря В.А. Франковського. Найвідоміші праці Пономарьова: «Хвороби немовлят», «Про оживлення удаванопомерлих немовлят», «Про походження кров'яних навколomatкових пухлин».

**Іван Віссаріонович Троїцький
(1854–1923)**

У 1901 р. кафедру дитячих хвороб Харківського університету зайняв проф. І.В. Троїцький, який керував нею протягом 17 років. З його ініціативи в 1906 р. було засновано Харківський відділ Союзу боротьби з дитячою смертністю в Росії, у 1907 р. він організував громадську організацію «Крапля молока» для безкоштовної допомоги дітям найбідніших верств населення. У 1912 р. під його керівництвом було створено товариство дитячих лікарів, а в 1912–1914 рр. була побудована університетська клініка дитячих хвороб. Найвідоміші праці Троїцького: «Курс лекцій про хвороби дитячого віку» — перший посібник із педіатрії на території сучасної України, «Вчення про дитячі хвороби», «Гігієна дитячого віку».

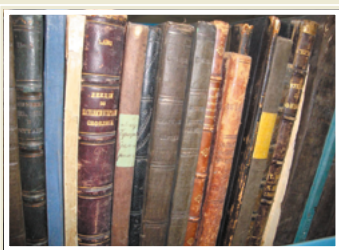
Наукова педіатрична школа

39	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
23	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
24	ВТОРНИК ВІТРОК TUESDAY
25	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
26	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
27	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
28	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
29	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

СЕНТЯБРЬ '19

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Вс	1	8	15	22	29

30 вересня — Всеукраїнський день бібліотек

Фонди Харківської наукової медичної бібліотеки

Харківська наукова медична бібліотека — історичний шлях

Харківська наукова медична бібліотека — національне надбання України. Є однією з найстаріших медичних бібліотек України та має історичне значення для всього наукового і культурного простору держави. Бібліотечний фонд нараховує понад 1 100 000 примірників медичної літератури.

Бібліотека була заснована Харківським медичним товариством 9 липня 1861 року. Першим бібліотечнаєм було призначено І.К. Зарубіна. У перші роки на бібліотеку виділялося 40% річних бюджетних коштів товариства. Створювати медичну бібліотеку, поповнюючи її фонди і формуючи їх наукову спрямованість, було справою честі членів Медичного товариства.

У 1874 р. був складений та виданий перший каталог бібліотеки.

Після відкриття Жіночого медичного інституту бібліотека розпочала комплектування свого фонду підручниками та іншими виданнями для обслуговування студентів.

Радянська влада після націоналізації бібліотеки зробила з неї в 1929 р. Українську державну наукову медичну бібліотеку, поклавши на неї цілу низку важливих державних завдань.

У 1948 р. УДМБ була реорганізована в Харківську державну наукову медичну бібліотеку.

З листопада 2004 р. ХДНМБ була перейменована і на даний час має назву «Харківська наукова медична бібліотека».

40	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
30	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
1	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
2	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
3	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
4	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
5	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
6	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

ОКТАБРЬ '19	
Пн	7 14 21 28
Вт	1 8 15 22 29
Ср	2 9 16 23 30
Чт	3 10 17 24 31
Пт	4 11 18 25
Сб	5 12 19 26
Вс	6 13 20 27

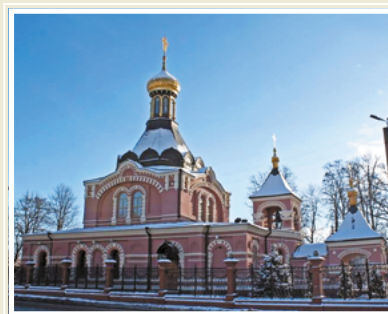
10 октября — Всемирный день психического здоровья

П.И. Ковалевский

Памятная медаль
«Сабурова дача —
200 лет»

Храм Александра Невского.
Арх. М. Ловцов, 1905–1907 гг.
Перестроен в 1990-е гг. С момента создания
в храме проводятся богослужения для людей
с психическими расстройствами

К 170-летию со дня рождения Павел Иванович Ковалевский (1849–1931)

Выдающийся психиатр, основатель первой в Украине кафедры психиатрии и психологии при Харьковском университете.

Родился в 1849 г. в местечке Петропавловка Екатеринославской губернии в семье священника.

Окончил медицинский факультет Харьковского университета по специальности «Психические заболевания», а в 1877 г. защитил докторскую диссертацию по психиатрии.

В 1877 г. в Харьковском университете была создана первая самостоятельная кафедра психиатрии

и неврологии в Украине, которую П.И. Ковалевский возглавил.

В 1889 г. П. И. Ковалевский стал деканом медицинского факультета Харьковского университета.

Научные исследования учёный совмещал с практической работой ординатора отделения душевнобольных Сабуровой дачи. Инициировал ряд мер по реорганизации заведения, в т.ч. создание мастерских для душевнобольных для приобщения их к физическому труду. Благодаря его трудам и трудам его учеников умалишённые получили право считаться больными.

8 октября — День юриста

13 октября — День художника

41	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
7	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
8	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
9	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
10	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
11	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
12	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
13	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

ОКТАБРЬ '19

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	31
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Вс	6	13	20	27	

Харківський обласний клінічний
Центр урології та нефрології
ім. В.І. Шаповала

Винахідники радяться (зліва
направо: професори В.І. Шаповал,
В.Т. Зайцев, лікар О.А. Сороченко)

В.І. Шаповал

До 95-річчя від дня народження Володимир Іванович Шаповал (1924–2002)

Вихованець Чернівецького медичного інституту (1949). У Харкові з 1951 р. На кафедрі факультетської хірургії ХМІ вів лекції і практичний курс урології. Тут же займався серйозними науковими дослідженнями.

З ініціативи В.І. Шаповала і під його керівництвом у 1967 р. у Харкові був створений найбільший в Україні урологічний центр з 6-ма спеціалізованими відділеннями, серед яких дитяче урологічне та фізіоурологічне. У 1968 р. на базі Центру в ХМІ почала працювати відроджена ним кафедра урології, керівником якої він був до 1999 р.

Коло наукових питань, що розробляються в Центрі, охоплює великий шар урології від появи перших у вітчизняній практиці робіт із сучасної клінічної та функціональної ниркової діагностики до патології передміхурової залози і лікування простати, від хірургічного втручання з приводу аденоми передміхурової залози до розробки діагностичних можливостей фалодекресії.

Співавтор монографій «Цистоскопія» і «Мужское бесплодие», автор 19 винаходів. Член редакційної ради журналу «Урология и нефрология», співредактор розділу урології Великої медичної енциклопедії.

У 2003 р. Харківському обласному клінічному центру урології та нефрології присвоєно ім'я В.І. Шаповала.

Наукова урологічна школа

42	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
14	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
15	ВТОРНИК ВІВТОРОК TUESDAY
16	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
17	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
18	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
19	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
20	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

14 октября — День
защитника Украины

ОКТАБРЬ '19

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	31
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Вс	6	13	20	27	

Меморіальна дошка В.П. Протопопову

Віктор Павлович Протопопов (22.10.1880–29.11.1957)

Доктор медичних наук, професор, академік Академії наук України, засл. діяч науки УРСР.

Народився у с. Юрки (тепер Полтавська обл.). У 1906 р. закінчив Петербурзьку військово-медичну академію. Вихованець патофізіологічної школи В.М. Бехтерева.

Організував при Харківському медичному інституті кафедру психіатрії, якою завідував 20 років. Заснував патофізіологічну школу в радянській психіатрії. Сформулював концепції патогенезу шизофренії і маніакально-депресивного психозу та описав симпатико-тонічний синдром при маніакально-депресивному психозі («тріада Протопопова»). Запропонував нові методи їх лікування: терапію сном, методики дезінтоксикаційної терапії, дієтотерапії.

Ініціював реорганізацію найбільшої в СРСР психіатричної лікарні (Сабурова дача) в Український державний інститут клінічної психіатрії та соціальної психогієни, а пізніше — Всеукраїнську психоневрологічну академію (нині Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України).

Інститут неврології,
психіатрії та наркології
НАМН України

Н.П. Татаренко

Ніна Павлівна Татаренко (23.10.1900–25.02.1986)

Доктор медичних наук, професор, засл. діяч науки УРСР.

Народилась у м. Богучар Воронежської губернії. У 1924 р. закінчила Харківський медичний інститут. Ученця та послідовниця акад. В.П. Протопопова. З 1951 до 1979 р. — завідувач кафедри психіатрії Харківського медичного інституту. Одночасно у 1951–1978 роках — співробітник Харківського науково-дослідного інституту неврології та психіатрії.

Розробляла проблеми фантомних явищ, шизофренії, гострих судинних психозів, іпохондричних і нав'язливих станів, дienceфальних розладів, болю тощо. Н.П. Татаренко був запропонований і розроблений новий принцип дослідження, при якому стан і динаміка безумовних рефлексів (зінцевого та судинного) є показником стану основних нервових процесів у корі головного мозку.

Наукова школа психіатрії та психотерапії

43	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
21	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
22	ВТОРНИК ВІТРОК TUESDAY
23	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
24	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
25	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
26	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
27	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

ОКТАБРЬ '19	
Пн	7 14 21 28
Вт	1 8 15 22 29
Ср	2 9 16 23 30
Чт	3 10 17 24 31
Пт	4 11 18 25
Сб	5 12 19 26
Вс	6 13 20 27

І.Я. Платонов

К.І. Платонов

К.К. Платонов

Династія лікарів Платонових

Династія харківських лікарів Платонових зробила значний внесок у розвиток психіатричних нейронаук.

І.Я. Платонов (1852–1920) — доцент, відомий психіатр, представник «великої психіатрії». Організував одну з перших у Харкові приватних психіатричних лікарень — заклад новітнього для того часу типу — для лікування хворих на неврологічні та психіатричні хвороби, а також на алкоголізм та наркоманію. Активно впроваджував новітні методи психотерапії, електро-, світло-, трудо-, бальнеотерапії та механотерапії.

К.І. Платонов (1877–1969) — учень В.М. Бехтерева, психіатр, невропатолог, психотерапевт, д. м. н., професор, заслужений діяч науки УРСР, зав. кафедри душевних і нервових хвороб Харківського медичного інституту, засновник харківської школи психотерапевтів. Особливе значення мали його дослідження про закономірності змін стану нервової системи в гіпнотичному сні, про об'єктивні показники

наявності та глибини гіпнотичного стану, про вплив гіпнозу на стомлюваність, алкогольне сп'яніння, про значення слова як фізіологічного та лікувального чинника. Автор оригінальної методики знеболювання гіпнозом при пологях.

К.К. Платонов (1906–1984) — психолог, д. псих. н. та д. м. н., засл. діяч науки РРФСР.

Відомий як науковець, що здійснював новаторські дослідження в галузі психології особистості, праці і соціальної психології. Вивчав проблеми психофізіології праці у машинобудуванні та на залізничному транспорті. Особливу увагу приділяв питанням авіаційної психології. Розробив нові методи психологічного аналізу діяльності льотчика, зокрема за його ініціативою та під керівництвом створений унікальний за своїм функціоналом літак-лабораторія.

Династію продовжила Людмила Іллівна Вельковська, 1939 р. н., онука Івана Яковича (дочка дочки). У 1964 р. закінчила ХМІ, працювала лікарем-невропатологом ХНІІНП. Канд. мед. наук. Нині на пенсії.

44	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
28	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
29	ВТОРНИК ВІВТОРОК TUESDAY
30	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
31	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
1	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
2	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
3	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

НОЯБРЬ '19

Пн	7	14	21	28	
Вт	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Чт	3	10	17	24	31
Пт	4	11	18	25	
Сб	5	12	19	26	
Вс	6	13	20	27	

Наукова школа психіатрії та психотерапії

В.Я. Данилевський
(фото О. Іваницького)

Професор В.Я. Данилевський
у фізіологічній лабораторії
(сидить 2-й ліворуч)

ДУ «Інститут проблем
ендокринної патології
ім В.Я. Данилевського»

Василь Якович Данилевський (1852–1939)

Відомий фізіолог, вихованець медичного факультету Харківського університету (1874), дійсний член АН УРСР (1926), заслужений діяч науки УРСР (1926). Завідувач кафедри фізіології Харківської вищої медичної школи різних років її існування (1883–1939).

Учений провів перші в Росії досліді з реєстрації електричних явищ у головному мозку собаки (1876 р.), які пізніше були покладені в основу електроенцефалографії. Він став одним із засновників фізіології праці, створив порівняльний та експериментальний напрямки у вивченні малярії.

Ініціатор створення органотерапевтичного інституту (1919, нині Інститут проблем ендокринної патології ім. В.Я. Данилевського НАМН України).

Василь Якович був одним із засновників у Харкові публічної бібліотеки ім. В.Г. Короленка.

У 1910 р. став одним із засновників Жіночого медичного інституту Харківського медичного товариства. В.Я. Данилевський був обраний директором інституту.

У 1924 р. постановою колегії Наркомосу УСРР одним із перших у країні вчений був удостоєний звання заслуженого професора УРСР.

У Харкові ім'я В.Я. Данилевського увічнене в назві вулиці. У 2001 р. ім'я вченого присвоєно створеному його зусиллями Інституту проблем ендокринної патології НАМН України.

45

НЕДЕЛЯ
ТИЖДЕНЬ
WEEK

4

ПОНЕДЕЛЬНИК
PONEDELOK
MONDAY

5

ВТОРНИК
VITOPROK
TUESDAY

6

СРЕДА
SEREDA
WEDNESDAY

7

ЧЕТВЕРГ
CHETVER
THURSDAY

8

ПЯТНИЦА
PYATNITSA
FRIDAY

9

СУББОТА
SUBBOTA
SATURDAY

10

ВОСКРЕСЕНЬЕ
VEDNESDAY
SUNDAY

НОЯБРЬ '19

Пн	4	11	18	25	
Вт	5	12	19	26	
Ср	6	13	30	27	
Чт	7	14	21	28	
Пт	1	8	15	22	29
Сб	2	9	16	23	30
Вс	3	10	17	24	

Наукова ендокринологічна школа

Колегія професорів
медичного факультету
Харківського
університету

Імператорський Харківський університет

Медичний факультет Імператорського Харківського університету

Харківський національний медичний університет — одна з найстаріших вищих медичних шкіл України. Він веде свою історію від 1804 р., від заснування Імператорського Харківського університету.

З його чотирьох факультетів особливу роль в діяльності університету та житті міста відігравав медичний, і це виявлялося не тільки в підготовці фахівців-лікарів і вчених-медиків, а й у загальному культурному розвитку Харківщини. Тут працювали не просто чудові вчені-новатори у багатьох напрямках медицини. Вони були ще й просвітниками, гуманістами, людьми,

Пологова зала акушерської клініки медичного факультету
Харківського університету, поч. XX ст.

яких вирізняли глибокий патріотизм і високі моральні принципи.

У 1920 р. Харківський університет, як і всі інші в країні, було скасовано, а факультети реформовані в нові вищі навчальні заклади. Медичний факультет університету був злитий з Жіночим медичним інститутом і реформований в самостійний навчальний заклад — Харківську державну медичну академію.

Так було створено Харківський медичний інститут, який згодом став університетом. У його громадській діяльності студенти завжди брали активну і дієву участь. Підтвердженням цієї ролі студентів у житті молоді всього світу є Міжнародний день студента.

46	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
11	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
12	ВТОРНИК ВІТРОРОК TUESDAY
13	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
14	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВР THURSDAY
15	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
16	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
17	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

НОЯБРЬ '19

Пн	4	11	18	25	
Вт	5	12	19	26	
Ср	6	13	30	27	
Чт	7	14	21	28	
Пт	1	8	15	22	29
Сб	2	9	16	23	30
Вс	3	10	17	24	

М.П. Трінклер,
(фото О. Іваницького)

Рукописні лекції
Трінклера
з поліклінічної
хірургії

М.П. Трінклер —
хірург-консультант
шпиталю в Ростові-
на-Дону, 1919 р.

Диплом доктора
медицини
М.П. Трінклера,
1907 р.

До 160-річчя від дня народження Микола Петрович Трінклер

Народився 19 листопада 1859 року в Санкт-Петербурзі. Отримав початкову освіту в приватній німецькій школі, навчався в Сімферопольській гімназії, яку закінчив із золотою медаллю. У серпні 1878 р. М.П. Трінклер вступив до Імператорського Харківського університету на медичний факультет.

У 1884 р. М.П. Трінклер закінчив Харківський університет з відзнакою. У 1884 р. він став позаштатним ординатором факультетської хірургічної клініки, у 1885 р. — штатним ординатором і пропрацював на цій посаді до 1888 р.

У 1900 р. М.П. Трінклер був обраний факультетом до числа приват-доцентів і почав читати лекції з хі-

рургії черевної та грудної порожнин. У тому ж 1905 році він був призначений екстраординарним професором Імператорського Харківського університету по кафедрі хірургічної патології, а в червні 1910 року став ординарним професором. У 1913 р. М.П. Трінклер був затверджений керівником факультетської хірургічної клініки. Він практикував новітні операції з трепанації черепа, розтину мозкових абсцесів, широко оперував на суглобах, одним із перших почав застосовувати рентгенівський метод не тільки з діагностичною, а й з терапевтичною метою.

М.П. Трінклер залишив значну наукову спадщину. Автор близько 80 наукових робіт.

Після тяжкої хвороби 10 серпня 1925 р. М.П. Трінклер пішов із життя.

Наукова хірургічна школа

47

НЕДЕЛЯ
ТИЖДЕНЬ
WEEK

18

ПОНЕДЕЛЬНИК
ПОНЕДІЛОК
MONDAY

19

ВТОРНИК
ВІВТОРОК
TUESDAY

20

СРЕДА
СЕРЕДА
WEDNESDAY

21

ЧЕТВЕРГ
ЧЕТВЕР
THURSDAY

22

ПЯТНИЦА
П'ЯТНИЦЯ
FRIDAY

23

СУББОТА
СУБОТА
SATURDAY

24

ВОСКРЕСЕНЬЕ
НЕДЕЛЯ
SUNDAY

НОЯБРЬ '19

Пн	4	11	18	25	
Вт	5	12	19	26	
Ср	6	13	30	27	
Чт	7	14	21	28	
Пт	1	8	15	22	29
Сб	2	9	16	23	30
Вс	3	10	17	24	

А. Г. Подрез

Меморіальна дошка А.Г. Подрезу на будівлі навчального корпусу Харківського національного фармацевтичного університету по вул. Пушкінській, 27

Професор А.Г. Подрез (сидить 2-й ліворуч) з друзями, 1896 р.

Аполлінарій Григорович Подрез (1852–1900)

— вихованець медичного факультету Харківського університету (1875), учень професора В.Ф. Грубе, завідувач кафедри госпітальної хірургії медичного факультету Харківського університету (1894–1900).

А.Г. Подрез є одним із основоположників вітчизняної урології. Ним написано перше вітчизняне керівництво з урології. Хірург-новатор, він запропонував низку оригінальних операцій, що носять його ім'я. А.Г. Подрез зробив першу в Росії операцію на відкритому серці (1897), у зв'язку з чим увійшов в історію медицини як піонер кардіохірургії. Нині кафедра урології та андрології Харківського національного медичного університету носить ім'я А.Г. Подреза. На його будинку по вулиці Пушкінській встановлено меморіальну дошку.

Іван Васильович Кудінцев (1867–1955)

— вихованець медичного факультету Харківського університету (1893). Учень професора А.Г. Подреза. Близку клініцист, діагност, його роботи стосуються функції надниркових залоз, лікування гіпертрофії передміхурової залози, звуження сечовода та ін. Завідувач низки хірургічних кафедр ХМІ, у 1912 р. створив хірургічну секцію у Харківському медичному товаристві.

48	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
25	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
26	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
27	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
28	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
29	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
30	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
1	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

НОЯБРЬ '19	
Пн	4 11 18 25
Вт	5 12 19 26
Ср	6 13 30 27
Чт	7 14 21 28
Пт	1 8 15 22 29
Сб	2 9 16 23 30
Вс	3 10 17 24

Генріх Якович Алапін — (1896–1968)

Вихованець Харківського медичного інституту (1923). Учень проф. І.В. Кудінцева. З 1923 р. — ординатор урологічного відділення 2-ї Радлікарні м. Харкова, з 1933 до 1946 р. завідував цим відділенням. Завідувач кафедри урології Українського інституту удосконалення лікарів (Харків, 1949–1968). Запропонував нові методи діагностики та лікування сечостатевого туберкульозу, створив у Харкові лабораторію «Штучна нирка». Член правління Всесоюзного товариства урологів, Українського товариства урологів, голова секції урологів ХМТ (1953–1968), член редакційної ради журналу «Урологія».

Ректор ХМІ А.М. Гаспарян (сидить у центрі) з колективом урологічної клініки, 1940 р.

Ашот Михайлович Гаспарян — (1902–1970)

Вихованець Бакінського університету і 2-го ММІ (1926). У 1937 р. очолив Харківський медичний інститут. Тут створив кафедру урології (1938), яку й очолив. Ним написана робота «Новый принцип применения постоянного катетера при восстановлении поврежденной уретры». З 1944 р. директор Одеського медичного інституту. У 1952 р. обраний завідувачем кафедри урології 1-го Ленінградського медичного інституту ім. академіка І.П. Павлова. Ініціатор створення Всеросійського наукового товариства урологів, був його першим головою (1965).

Наукова урологічна школа

49	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
2	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
3	ВТОРНИК ВІТРОК TUESDAY
4	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
5	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
6	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
7	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
8	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

ДЕКАБРЬ '19

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	31
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Вс	1	8	15	22	29

Оперує проф. В.Х. Філатов, 1987 р.

Соломон Маркович Компанеєць (1873–1941) — відомий оториноларинголог, вихованець Київського університету, заслужений професор УРСР (1932). Соломон Маркович Компанеєць народився в 1873 році, закінчив в 1897 році медичний факультет Київського університету, працював у ХМІ з 1930 до 1941 р., де очолював кафедру ЛОР-хвороб.

Він був засновником і незмінним редактором «Журнала ушних, носових и горловых болезней» (1924–1941), а в 1938 році став організатором 1-го Українського з'їзду отоларингологів.

Віктор Хомич Філатов (1932–2001) — вихованець Харківського медичного інституту (1957), д. м. н., професор, з 1961 р. до кінця життя працював на кафедрі ЛОР-хвороб.

Професор В.Х. Філатов був відомим в Україні ученим-отоларингологом, прекрасним лікарем, що володів усіма методами діагностики та оперативних втручань у ділянці голови та шиї.

Віктор Хомич — академік Міжнародної академії отоларингології — хірургії голови та шиї (1994). У 1995 році йому присвоєно звання заслуженого діяча науки і техніки України.

С.М. Компанеєць

В.Х. Філатов

50	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
9	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
10	ВТОРНИК ВІВТОРОК TUESDAY
11	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
12	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
13	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
14	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
15	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

ДЕКАБРЬ '19

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	31
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Вс	1	8	15	22	29

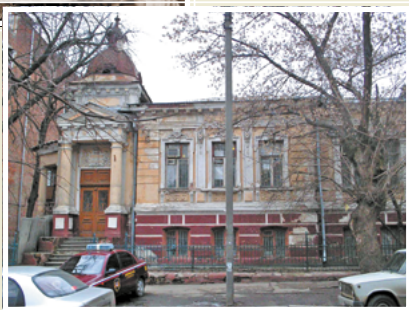
Наукова оториноларингологічна школа

С.Г. Сурукчі

Ф.І. Шалаяпін в гостях у С.Г. Сурукчі (стоїть 3-й праворуч), 1910 р.

Будинок
С.Г. Сурукчі,
вул. Садова, 7

Сурукчі Степан Гаврилович (1862–1932)

Вихованець медичного факультету Харківського університету (1888), доктор медицини, професор, засновник оториноларингологічної допомоги на Слобожанщині, фундатор школи харківських оториноларингологів. Професійні знання отримав у відомих спеціалістів за кордоном, куди його направив за свої кошти проф. І.М. Оболенський — завідувач факультетської терапевтичної клініки. Ставши відомим спеціалістом з ЛОР-хвороб С.Г. Сурукчі приділяв велику увагу підготовці молодих лікарів цього напрямку, багато працював в Олександрівській лікарні, організував при факультетській клініці безкоштовний курс лекцій для лікарів, які бажали вивчати ЛОР-хвороби. У 1922 р. за його ініціативою у Харківському медичному інституті була створена перша в Україні самостійна кафедра ЛОР-хвороб, тоді ж була організована перша оториноларингологічна клініка для надання невідкладної спеціалізованої хірургічної допомоги хворим з ЛОР-патологією, куди С.Г. Сурукчі передав весь необхідний інструментарій, який придбав у свій час для себе за кордоном. У подальшому він став фундатором єдиної науково-практичної секції в складі Харківського медичного товариства. У 1905 р. С.Г. Сурукчі вилікував відомого співака Ф.І. Шалаяпіна, з яким у подальшому його довгі роки зв'язувала тепла дружба.

51	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
16	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
17	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
18	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
19	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
20	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
21	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
22	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛЯ SUNDAY

ДЕКАБРЬ '19

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	31
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Вс	1	8	15	22	29

Наукова оториноларингологічна школа

Приют им. В.А. Франковского для неизлечимо больных

В церемонии открытия мемориальной доски В. Франковскому приняли участие председатель Харьковского областного совета Сергей Чернов, Генеральный консул Республики Польша в Харькове Януш Яблонский, представители Католической церкви, Харьковского медицинского общества, польской общины, руководство и студенты ХНМУ

К 200-летию юбилею Владислав Андреевич Франковский (1819–1895)

Почетный гражданин г. Харькова, один из основателей Харьковского медицинского общества.

Родился в Минской губернии в 1819 году в семье дворянина. В детском возрасте утратив отца, вырос среди чужих людей. Отсюда глубокое сочувствие к страданиям ближних. Поступил в Виленскую медико-хирургическую академию, а со второго курса — казенноштатный студент медицинского факультета Харьковского университета. На протяжении 5 лет работал ординатором терапевтической клиники. В 1848–1858 годах был анушером Врачебного управления.

В личной амбулатории Франковского было зарегистрировано около 200 000 больных, которым ока-

зывалась бесплатная помощь и осуществлялась раздача лекарств. В 1847–1848 годах во время эпидемии холеры заведовал большой холерной больницей. Во время крымской войны (1854–1855 гг.) бесплатно работал в военных госпиталях Харькова. Во время русско-турецкой войны (1877–1878 гг.) бесплатно помогал больным и раненым. Награжден специальным отличием Красного Креста.

Инициатор создания в 1879 году детской больницы, где был председателем совета больницы.

В.А. Франковский избирался членом городской думы, членом городского санитарного совета, в течение 40 лет (с 1843 г.) работал в Харьковском благотворительном обществе.

За огромные заслуги перед населением города избран Почетным гражданином Харькова. Умер 31 марта (12 апреля) 1895 года.

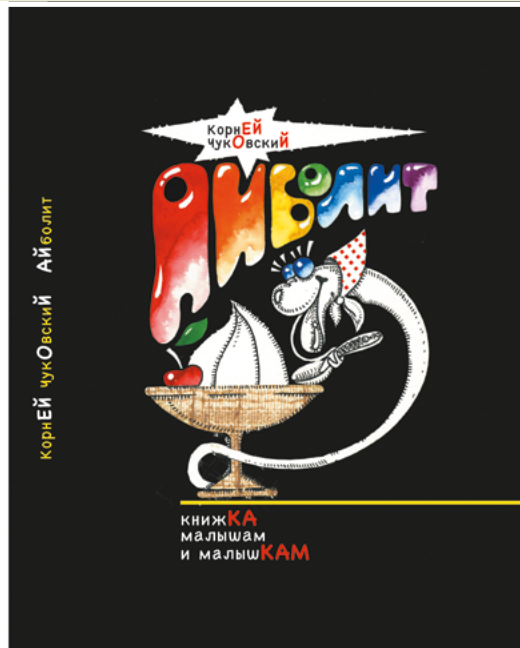
Научная педиатрическая школа

52	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
23	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
24	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
25	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
26	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
27	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
28	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
29	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДЕЛЯ SUNDAY

25 декабря — Рождество
Христово

ДЕКАБРЬ '19

Пн	2	9	16	23	30
Вт	3	10	17	24	31
Ср	4	11	18	25	
Чт	5	12	19	26	
Пт	6	13	20	27	
Сб	7	14	21	28	
Вс	1	8	15	22	29

Маленькие дети боятся врачей. Врачи делают уколы, заглядывают в горло, прописывают горькие лекарства.

Но есть на свете доктор, у которого любят лечиться «и корова, и волчица», а все на свете дети мечтают стать его пациентами.

Угадали? Конечно, это доктор Айболит!

И если ваш ребенок еще не знает про все приключения доктора Айболита и его друзей, то прочитайте ему скорее всю книгу — от начала до конца.

Проиллюстрировал эту книгу председатель творческого клуба «Гостиная на Дворянской» Владимир Скп.

1	НЕДЕЛЯ ТИЖДЕНЬ WEEK
30	ПОНЕДЕЛЬНИК ПОНЕДІЛОК MONDAY
31	ВТОРНИК ВІТОРОК TUESDAY
1	СРЕДА СЕРЕДА WEDNESDAY
2	ЧЕТВЕРГ ЧЕТВЕР THURSDAY
3	ПЯТНИЦА П'ЯТНИЦЯ FRIDAY
4	СУББОТА СУБОТА SATURDAY
5	ВОСКРЕСЕНЬЕ НЕДІЛА SUNDAY

ЯНВАРЬ '20

Пн	6	13	20	27	
Вт	7	14	21	28	
Ср	1	8	15	22	29
Чт	2	9	16	23	30
Пт	3	10	17	24	31
Сб	4	11	18	25	
Вс	5	12	19	26	

Книга-календарь «Великие земляки: представители научных медицинских школ Харькова» является 10-м изданием такого формата, и все они посвящены родному Харькову: его улицам, памятникам, выдающимся жителям.

Корпорация «Консалтинговая группа «Рубаненко и партнеры» и творческий клуб «Гостиная на Дворянской» по праву гордятся этими изданиями, которые стали брендом Харькова. Их можно увидеть на почетных местах не только в рабочих кабинетах и домах харьковчан с активной жизненной позицией, но и жителей других регионов Украины, включая Крым, а также за пределами нашего государства. В частности, в США, Германии, Франции, России, Белоруссии, Израиле, Мексике, Польше, Латвии.

Книги-календари издаются ограниченным тиражом не более 500 экземпляров. Это подарочное издание, его нельзя купить.

Человек, получивший издание 2019 года в подарок, заслужил дружбу, уважение, благодарность, а может, и любовь одного из коллективных авторов книги-календаря:

- Корпорации «Консалтинговая группа «Рубаненко и партнеры» и предприятий — ее участников;
- Творческого клуба «Гостиная на Дворянской»;
- Харьковского Национального медицинского университета;
- Харьковской медицинской академии последипломного образования;
- Харьковской научной медицинской библиотеки;
- Харьковского НИИ судебных экспертиз им. Н.С. Бокариуса;
- Дизайнерской группы «Майстерня СКП!В».

*Поздравляем
наших читателей
с наступающим
Новым годом!*

Корпорация «Консалтинговая группа «Рубаненко и партнеры»

ул. Ю. Чигирина, 5, г. Харьков, 61001, Украина
 тел./факс: (057) 728-57-27
 ул. Антоновича, 13, офис 7, г. Киев, 01004, Украина
 тел./факс: (044) 287-36-70
 ул. Левитана, 118, г. Одесса, 65114, Украина
 Тел. (048)787-32-67
www.rubanenko.biz.ua office-rubanenko@ukr.net

ТОВ
«Аудиторська
фірма
«Харків»

БАССОНЕЛІ

ТОВ
«Українська
аудиторська
служба»

2 • 0 • 2 • 0

	ЯНВАРЬ СІЧЕНЬ JANUARY	ФЕВРАЛЬ ЛЮТИЙ FEBRUARY	МАРТ БЕРЕЗЕНЬ MARCH	АПРЕЛЬ КВІТЕНЬ APRIL	
Пн	6 13 20 27	3 10 17 24	2 9 16 23 30	6 13 20 27	Mo
Вт	7 14 21 28	4 11 18 25	3 10 17 24 31	7 14 21 28	Tu
Ср	1 8 15 22 29	5 12 19 26	4 11 18 25	1 8 15 22 29	We
Чт	2 9 16 23 30	6 13 20 27	5 12 19 26	2 9 16 23 30	Th
Пт	3 10 17 24 31	7 14 21 28	6 13 20 27	3 10 17 24	Fr
Сб	4 11 18 25	1 8 15 22 29	7 14 21 28	4 11 18 25	Sa
Вс	5 12 19 26	2 9 16 23	1 8 15 22 29	5 12 19 26	Su
	МАЙ ТРАВЕНЬ MAY	ИЮНЬ ЧЕРВЕНЬ JUNE	ИЮЛЬ ЛИПЕНЬ JULY	АВГУСТ СЕРПЕНЬ AUGUST	
Пн	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24 31	Mo
Вт	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	Tu
Ср	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	We
Чт	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	Th
Пт	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	Fr
Сб	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	Sa
Вс	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	Su
	СЕНТЯБРЬ ВЕРЕСЕНЬ SEPTEMBER	ОКТАБРЬ ЖОВТЕНЬ OCTOBER	НОЯБРЬ ЛИСТОПАД NOVEMBER	ДЕКАБРЬ ГРУДЕНЬ DECEMBER	
Пн	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	Mo
Вт	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	Tu
Ср	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	We
Чт	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	Th
Пт	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	Fr
Сб	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	Sa
Вс	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	Su

© Корпорація
«Консалтингова група
«Рубаненко і партнери»,
2018

© «Майстерня СкіПів»,
дизайн, 2018

© ТОВ «Золоті сторінки»,
Харків, 2018

ISBN 978-966-400-470-8